

ME

Τόμος. Δ'.

Φυλλάδ. 86.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1851.

ΜΗΤΡΟΣ ΣΚΛΗΡΟΤΗΣ.

ὑπὸ τοῦ ὑποκόμηντος

Φριδερίκου δὲ Σεζαννῇ.

A'. — 'H Μαρία.

Ἐν τῷ μέσῳ κοιλάδος ἀγρίας καὶ ἐπὶ τῶν ὀ-
θῶν λίμνης διαυγοῦς ὑφύεται καλύβη ταπεινὴ, ἧς οἱ
κισσοσκεπεῖς τοίχοι, παρουσιάζουσι θέαν εὐχαριν καὶ ἀ-
γροτικήν· ὅπισθεν δὲ τοῦ καλυβίου τούτου ἔκτεινεται εὐ-
ρυχωρὸς κήπος, προφυλαττόμενος ὑπὸ γηραιοῦ τινος
βράχου, κατὰ τοῦ ὁποῦτο ἀνωφελῶς μένοντα τὰ κύματα
τῆς θαλάσσης.

τῆς θαλάσσης.
Ὑπὸ γηραιάν ἱεσάν κάθηται εὐεῖδης τις γέρων, τὴν
μὲν κόμην ἔχων μακρὰν καὶ πολλὰν, τοὺς δὲ χα-
ρακτῆρας ἐμφαντικούς καὶ σοβαροὺς. Τὸ βλέμμα του
ἀτενίζει μετὰ τρυφερότητος ἐπὶ νεάνιδος ἐνησχο-
λημένης εἰς τὴν περιποίησιν τῶν ἀνθῶν της καὶ τῶν
πτηνῶν της. Στέμμα ἐξ ἱαρινῶν περιχοσμεῖ ἀτημέ-
λητως τὴν ξανθοπλόκαμον κεφαλὴν τῆς κόρης· τὸ
βάδισμά της εἶναι εὐχαρι καὶ βραδύ, τὸ δὲ μυστίξ

μα γλυκὴ καὶ μελαγχολικὴν ὑπὸ δὲ τῶν τεταπει-
νωμένων βλεφαρίδων τῶν μεγάλων τῆς ὀφθαλμῶν
διακρίνεται δάκρυ μυστηριώδες, τὸ ὁποῖον προσπαθεῖ
νὰ κρύψῃ ἀπὸ τὴν τρυφεράν προσοχὴν τοῦ γέρον-
τος.

Ἡ νεάνις αὕτη δοιομάζεται Μαρία· πλησίον της εἶ-
ναι κατακεκλημένος ὡραῖός τις μακρόμαλλος κύων, με-
θμιμα ζωήρδον καὶ νοήμον· οὗτος αἴφνης εὐθύνει τὸ
εὖς του, ἐγείρεται, καὶ φεύγει ὡς βέλος, ἰδὼν νέον
πρόσωπον, πρὸ ὀλίγου φανέν εἰς τὴν ἐσχατιὰν τῆς
διόδου.

διόδου.
 Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτον ἐξηκοντούτης περίπου, μα-
 γαλῶσιμος καὶ ἰσχυρός. Οἱ κόποι μάλλον ἢ τὰ
 ἔτη εἶχον ἀλλοιωσέναι τὸ πρόσωπόν του, τὸ ἱλαρὸν καὶ
 προσηγνὲς ἐκ φύσεως. Τούτου ἰδοῦσα ἡ νοῦνις, ἐλησ-
 μόννηται τὰ ἄνωγ της, καὶ ἔδραμε πρὸς συνάντησιν
 του· καὶ ὁ γέρον ἐπίσης, ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ χλοε-
 ροῦ θρόνου, ἔκαμε κίνημα τι ἵνα ἐγερθῇ, ἐκείνου πλη-
 σταζόντος, πλὴν ἐμποδίσθη παρ' αὐτοῦ.

— Καλημέρα, κύριε Βερνάρδε, εἶπεν ἡ Μαρία, τί-
νους τὴν λεπτοφυΐ καὶ χρυσεόλευκον χεῖρά της πρὸς
τὸν νεοελθόντα, ὅστις ἔσπευσε νὰ τὴν θλίψῃ ἐντὸς
τῶν ἐδικῶν του, καὶ ἀπεκράθη.

— Εἶθε ὁ Θεὸς καὶ οἱ ἄγγελοι, ὧν ἦται ἡ ἀδελφεή,
να εἶναι μετὰ σοῦ, τέκνον μου.

Ὁ γέρων οὗτος ἦτον ἐφημέριος εἰς τὸ πολίχνιον Κερυλλέκ. Ὁ δὲ πατήρ τῆς Μαρίας ἦτο πτωχός τις ἐκμισθωτής, πλήρης νοημοσύνης, φυσικοῦ πνεύματος, καὶ ἀληθοῦς εὐλαβείας· ἦτο δὲ τόσο ἀδιάφορος, ὥστε δὲν ἐλάμβανεν οὐδέποτε χρήματα δι' ὑπόπτων μέσων, καὶ ἤθελε περιπέσει εἰς τὴν μεγαλύτεραν ἀπορίαν, ἐὰν εἰς ἰδιοκτητὴ τῶν γαιῶν, τὰς ὁποίας ἐκαλιέργει πρὸ εἰκοσιν ἐτῶν, δὲν τῷ ἐβίδον νὰ κατοικήσῃ μικρὸν οἰκίσκον γεινιάζοντα πρὸς τὰ κτήματά των, καὶ δὲν τῷ παρεχώρουν πρὸς διατροφὴν του στρέμματά τινα γῆς, μέχρι τοῦδε χέρσα.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ γέροντος ἱερέως ἦτο διὰ τὸν Μορῖνον καὶ τὴν χαρίεσσαν θυγατέρα του Μαρίαν συμβάν εὐτυχές μὲν, ἀλλ' ὅχι καὶ σπάνιον.

Ἡ Μαρία λοιπὸν ἔσπευσε νὰ θέσῃ ἔμπροσθεν τῶν δύο γερόνων, ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς μεγάλης ἱεῖας, μικρὰν τράπεζαν, ἣν ἔστρωσε διὰ χιονολεύκου τραπέζομανθῆλου, μὲ ὀπώρας, ἀνθόγαλα καὶ ἄνθη. Μετὰ ταῦτα τὸ χάριεν τέκνον ἤλθε καὶ ἐκάθησε μετὰ τοῦ πατρὸς του καὶ τοῦ ἐφημέριου.

Τὸ φαγητὸν καὶ τὸ ἀπόγευμα διήλθον ἐν θερμῇ καὶ θεωρίῃ συνομιλίᾳ. Ἀκολουθῶν, δτε ἡ νύξ ἤρχιζε νὰ περικαλύπτῃ τὸν ὀρίζοντα καὶ νὰ ἀκούωνται συγκεχυμένως πέραν τῶν εὐρυχώρων πεδιάδων αἱ ἀποβυθισκόντες τῆς πόλεως θόρυβοι, ὁ ἐφημέριος ἠγέρθη ἵνα ἀποχαιρετήσῃ τοὺς ξενοδόχους του, ἡ δὲ Μαρία ἐπροθυμοποιήθη νὰ τὸν συνοδεύσῃ, καὶ ἀμφότεροι διευθύνθησαν διὰ μέσου τῶν περιφράκτων γαιῶν καὶ τῶν δασῶν πρὸς τὸ πρεσβυτέριον.

Ἡ Μαρία ἀποχωρισθεῖσα τοῦ ἐφημέριου, ὅστις τῇ ἔδωκε τὴν εὐλογίαν του, ἐπανάλαβε, σεμνὴ καὶ προσεκτικῇ, τὴν πρὸς τὴν καλύβην τῆς ὁδὸν ἀκολουθοῦσα τὰς περιελίξεις βυακίου τινός, τοῦ ὁποίου τὸ σιγαλὸν ὕδωρ ἀνεμιγνύετο μὲ τὸν θόρυβον τῶν ξιφῶν καὶ τῶν ἀνθισμένων νυμφαίων, μαλθακῶς ταραττομένων ὑπὸ τῆς ἐσπερίου αὔρας· ἡ ψυχὴ τῆς ἦτον ὀλόκληρος παραδεδομένη εἰς βαθεῖαν ὄνειροπόλησιν.

Ὅταν ἐκαμψε τὴν ἀτραπὸν, χεῖρ τις ἐτέθη ἀκροθιγῶς ἐπὶ τῆς ἰδικῆς τῆς καὶ αἱ λέξεις αὗται ἠκούσθησαν εἰς τὴν καρδίαν τῆς, πρὶν ἢ ἔλθωσιν εἰς τὴν ἀκοήν τῆς.

— Εἶσαι σὺ Μαρία;

— Γαβριήλ! εἶπεν αὐτὴ ἀνασχιρῶσα καὶ ζωηρῶς θλιβούσα τὴν ἐπιτεθεῖσαν ἐπὶ τῆς ἰδικῆς τῆς ἐκείνην χεῖρα.

— Γλυκυτάτῃ μου Μαρία, πόσον εἶμαι εὐτυχής, ὁπότεν σὲ βλέπω, πόσον δὲ δυστυχής ὅταν πρέπει νὰ χωρίζωμαι ἀπὸ σοῦ... σὺ εἶσαι ἡ μόνῃ μου φίλῃ, ὁ μοναδικός μου σύντροφος, ἡ μόνῃ μου παρηγορία εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Ὡ! Μαρία, μὴ μὲ ἐγκαταλείπῃς ποτὲ, διατήρησον καθαρὸν, φλογερὸν, ἀναλλοιώτον αὐτὸν τὸν ἔρωτα, τὸν ὁποῖον μοὶ ὑπέσχέθης, τὸν ὁποῖον μοὶ ὤμωσας. Ὁ ἔρως οὗτος εἶναι παρὰ πάντων κατηραμένος, ἀλλ' ἐγὼ τὸν εὐλογῶ, ἐγὼ ὅστις ἀνευ αὐτοῦ δὲν δύναμαι νὰ ζήσω.

— Κατηραμένος! ὑπέλαβεν ἀκούσιως ἡ Μαρία, τῆς ὁπίας τὰ ὅμματα ἐπλήσθησαν ἀπὸ δάκρυα.

— Ναί, κατηραμένος, καταδεδικασμένος, θεωρούμενος ὡς ἐγκλημα, ὡς ἔρως δυσανάλογος...! μόλις εἶμαι δεκαοκταετής, Μαρία, καὶ δὲν δύναμαι νὰ θραύσω τὰς ἀλύσις τῆς οἰκογενείας μου, ἥτις μὲ συνέχει, ὅχι ὡς τέκνον τῆς, ἀλλὰ δοῦλόν τῆς, θυμὰ τῆς. Ἡ μήτηρ μου ὑψηλόφρων καὶ ὑπεροπτικῇ,

δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ ἐννοήσῃ τὴν καρδίαν μου, γελᾷ εἰς τὰς θλίψεις μου καὶ εἰς τὰ δάκρυά μου.

Ὡχρὰ σελήνης ἀκτίς ἤλθε τὴν στιγμήν ἐκείνην καὶ ἐφώτισε τὸ πρόσωπον τοῦ νεανίου καὶ τοὺς μαύρους αὐτοῦ ὀφθαλμούς, ἐρωτικῶς προσηλωμένους ἐπὶ τῆς ξανθοπλοκάμου καὶ θελκτικῆς κεφαλῆς τῆς Μαρίας. Ἀμφότεροι ἔμεινον ἰστάμενοι οὕτω περίλυποι καὶ σιωπηλοί.

Ἄλλ' ἐν ᾧ ἦσαν ἀμφότεροι βυθισμένοι ἐν τῇ αὐτῇ θλίβεῳ ἰδέᾳ· ἀπεσύρθησαν περίτρομοι ἐκ τῆς ἐμφανίσεως ἀνθρωπίνης τινὸς μορφῆς, αἰνεσιδῶς ἀνεγερθείσης ἔμπροσθεν των.

Ὡχροὶ καὶ ἔντρομοι δὲν ἐδυνήθησαν οὐδὲν κίνημα νὰ πράξουν. Ἡ ωραία κεφαλὴ τῆς Μαρίας ἐστηρίζετο ἐπ' τοῦ στήθους τοῦ Γαβριήλ.

Ἡ ἀνθρώπινος ἐκείνη μορφή ἦτον ἡ μήτηρ τοῦ νεανίου, ἡ κυρία δὲ Ῥαμπέρ.

Ἐπελθοῦσα καὶ δράζασα βιαίως τὴν Μαρίαν, τὴν ἔσυρεν ἀποτόμως πρὸς ἑαυτήν.

— Σταθῆτε, μήτηρ μου, ἀνέκραξεν ὁ Γαβριήλ, μετὰ φωνῆς σπαραξκαρδίου.

— Ὅχι, εἶπεν, ἡ κυρία δὲ Ῥαμπέρ, μὲ τραχὺν καὶ ἀπειλητικὸν τόνον· δὲν σὲ ἐμπόδισα νὰ ἐνταμόνεσαι μὲ τὴν Μαρίαν; Σέβεται, βλέπω, τὰς διαταγὰς τῆς μητρός σου, καὶ σὺ, ἐπρόσθεσε ῥίπτουσα ἐπὶ τῆς Μαρίας βλέμμα μίσους, τὸν ἐνθαρύνεις εἰς τὰς ἀπειθεῖς πράξεις του. Ἄλλ' ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ ὑπακούωμαι. Σὺ, υἱέ μου, ἀκολουθεῖ μοι!

— Ὡ! σὲ ἐξορκίζω, μήτηρ μου, εἶπεν, ὁ Γαβριήλ, ἱκετικῶς, μὴ εἶσαι ἀδυσώπητος, μὴ μὲ χωρίζεις ἀπὸ τὴν Μαρίαν.

— Ἀκολουθήσόν με, σὲ διατάττω, καὶ μὴ προφέρεις ποτὲ ἐμπρὸς μου τὸ ὄνομα τῆς κόρης ταύτης.

— Ὡ! κυρία, εἶσαι σκληρὰ ἀδιάλλακτος... Καὶ λοιπὸν! ἀρῶ οὔτε δάκρυα, οὔτε ἱκεσίαι δὲν δύνανται νὰ σὲ μαλλάξωσιν, ἀρ' οὐ θυσιάσεις τὸν υἱόν σου εἰς ἀνωφελῇ καὶ ἀθλίαν φιλοδοξίαν, ἔσο εὐχαριστημένη, δὲν θὰ ἔχῃς πλέον υἱόν, παραιτοῦμαι τὰ πάντα, σήμερον μάλιστα φεύγω ἀπὸ τὸν πύργον καὶ σὲ ἀφίω μόνην, μόνην μὲ τὰς λύπας τῆς στερήσεως, αἵτινες ἀναμιβδῶνς θὰ σὲ πικραίνουν τὴν καρδίαν, μὲ τὴν τύψιν τῆς συνεδήσεως, ἡ ὁποία σὲ περιμένει!

— Τί; τί εἶπες; ἀνέκραξεν ἡ κυρία δὲ Ῥαμπέρ, ἐπ' ἀκρῶς ἀγανακτοῦσα· εἰς ἐμὲ τολμᾷς νὰ ὀμιλήσῃς τοιούτοτρόπως; Δὲν μοὶ εἶσαι πλέον τίποτε· ἀλλὰ δὲν παραιτοῦμαι διὰ τοῦτο τὴν ἐπὶ σοῦ ἐξουσίαν μου. Ὡς πρὸς δὲ τὴν κόρην ταύτην, εἶπεν αὐτὴ δεικνύουσα τὴν Μαρίαν, αὐρίον ὁ πατήρ τῆς θέλει διωχθῇ ἀπὸ τὴν κατοικίαν, ἣν κατέχει ἀναξίως τῆς ἐλεημοσύνης μου.

— Κυρία, Κυρία! ἀνεκραύγασεν ἡ Μαρία, γονυπετήσασα, χάριν, οἰκτειρμὸν διὰ τὸν πατέρα μου!

— Οὐτε χάριν, οὔτε οἰκτειρμὸν, σὰς διώκω, καὶ σὲ, τέκνον ἀπειθεῖς, σὲ καταρῶμαι.

Καὶ ταῦτα εἰπούσα, ἔλαβε τὸν βραχίονα τοῦ Γαβριήλ, καὶ σύρων αὐτὸν μετὰ δυνάμει ὑπερφυσικῇ, προσέθηκεν.

— Ἐλθέ· σὲ τὸ προστάζω!

Ἡ πτωχὴ Μαρία, θεώρησε τὴν μητέρα καὶ τὸν υἱὸν ἀπομακρυνόμενους μετὰ σιωπηλῆς ἀπέλπισίας, μετ' ἀνεκφράστου ἀληγδόνος· ἔπειτα ἡ κεφαλὴ τῆς ἐκλινεν, αἱ κνήμεαι τῆς ἐκλονίσθησαν. Ἐπροσπάθησε

νὰ στηριχθῇ, ἀλλὰ ματαιῶς· καὶ ἔπεσε λειποθυμή-
μένη.

Β'. — 'Ο εφημέριος.

'Ο πύργος τοῦ 'Ραμπέρ, ὅστις ὑψοῦται παρὰ τὰς
ὄχθας τοῦ Ὠκεανοῦ, ἔκειτο ἐπὶ τινος παραλίου τῆς
Βρεταννίας, περικυκλωμένου ἀπὸ βράχους ἀποκρή-
μνους. Ἡ θέσις ἦτο μεγαλοπρεπής. Ἀφ' ἐνὸς ἐβλέ-
πετό ὁχθὴ χαλικόστρωτος, ἐκτεινομένη σχεδὸν ἐν
τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ μεταξὺ τῆς ἀχυροσκαποῦς κα-
λύψεως τοῦ Μορίνου καὶ τοῦ πύργου. Ὁ δὲ κόλπος
ἐσχηματίζετο ἐκ δύο ἀκρωτηρίων. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς
τοῦ ἐνὸς ὑψοῦται σιδηροῦς σταυρὸς. ὅπου ἦν ὁ τά-
φος τοῦ ἀρχαίου ἄρχοντος Κ. δὲ 'Ραμπέρ. Ἐπὶ τῆς
ἐτέρας ἀκτῆς, εἰς τὸ στόμιον μικροῦ τινος ποταμοῦ,
ὑψοῦτο γοτθικὸν οἰκοδόμημα.

Ἐνταῦθα ἐγεννήθη ὁ Γαβριήλ· ἐν τῷ μέσῳ τῆς
ἀγρίας αὐτῆς φύσεως ἀπέκτιττε χαρακτῆρα ποιη-
τικὸν καὶ μελαγχολικόν· ὁ Γαβριήλ εἶχε πῖει, νεώ-
τατος ἔτι, τὸ πικρὸν ποτήριον τῶν οἰκογενιακῶν
θλίψεων. Οὐδέποτε ἡ κυρία δὲ 'Ραμπέρ ἐθώπευσε
τὸν μονογενῆ τῆς υἱὸν. Ἡ μεγάλη αὐτῆς ψυχρότης
τὸν ἐμάκρυνε πάντοτε ἀπὸ πλησίον τῆς, καὶ οὐδέ-
ποτε τῷ ὁμίλει μετὰ γλυκύτητος. Διὰ τοῦτο, ὁ Γα-
βριήλ ἡσθάνθη πάντοτε, ἐνώπιον τῆς μητρός του, εἰ-
δὸς τι τρόμου. Μικρότατος ἔτι ὢν, ὅσαςκις ἐκυλίε-
το ἐπὶ ἀνῶνος, εἰς τοὺς πόδας τῆς τροφῆς του, καὶ
ἐγέλα μὲ τὸ ὠραῖον καὶ χαρίεν ἐκεῖνο τῆς παιδικῆς
ἡλικίας μειδίαμα, ἡ φωνὴ μόνῃ τῆς μητρός του ἐ-
σταματά τὴν χαρὰν του.

Καὶ αὐτὸς ὁ Κ. δὲ 'Ραμπέρ ἀπέθανεν μέχρι τέ-
λους, μὴ φέρων τὸν ζυγὸν τῆς γυναικὸς του, διότι
ἦτο τόσο ἀγαθὸς, ὥστε οὐδέποτε ἀντέλεγέ τι κατὰ
τοῦ τόσο μισητοῦ χαρακτῆρός τῆς, καὶ ὑπέφερε τὰ
πάντα ἐν σιωπῇ. Ἀπονήσκων δὲ, ἐλυπεῖτο διὰ τοῦ
το μόνον, ὅτι ἄρνευ τὸν υἱὸν του εἰς τὴν τυραννικὴν
ἐξουσίαν τῆς Κ. δὲ 'Ραμπέρ, ἥτις δὲν ἐθεώρει τὴν
μητρικὴν στοργὴν πλὴν ὡς καθήκον τι.

Ὁ Γαβριήλ μετέφερεν ὅλον αὐτοῦ τὸν ἔρωτα, ὃ
λην του τὴν στοργὴν εἰς τὴν σπουδὴν. Ἐγένετο κα-
τηγής, ῥεμβώδης, μελαγχολικός· ἀλλ' ὅμως χαρίεν
τι τέκνον, ἡ κόρη τοῦ γεωργοῦ Μορίνου, ἐπῆλθεν
ἵνα φαιδρύνῃ τὰς λύπας του· ἡ νέα εἶχεν ἐννοήσει
τὴν πλήρη μυστηριωδὴν θλίψιν αὐτῆς ψυχῆν καὶ
συχνάκις συνηντήθησαν ἐπὶ τῶν ἀκτῶν, ὅπου ἐπῆ-
γαινον καὶ συνέλεγον φυτὰ καὶ ἄνθη.

Ὁ Γαβριήλ ἐπῆδα ἀπὸ βράχον εἰς βράχον, ἵνα
ἀναπνεύσῃ τὴν θαλασσίαν αὔραν, καὶ τὸ βλέμμα του
ἤκολούθει μακρῶς πλοῖον τι θαλασσοποροῦν. Ἐκάλει
τότε τὴν Μαρίαν νὰ ἔλθῃ καὶ ν' ἀπολαύσῃ μετ' αὐτοῦ
τὸ θαυμάσιον τοῦ θέαμα.

Ἐβλέπε τις μεθ' ἡδονῆς τὰ δύο ταῦτα ὠραῖα τέ-
κνα νὰ ζητοῦν ἀλλήλα διὰ τινος ἀρίστου κλίσε-
ως, καὶ ἐμάντευεν ὅτι αἰσθημά τι φλογερώτερον ἡ-
δύνατε νὰ τὰ συνδέσῃ μίαν ἡμέραν. Ἡ κυρία δὲ
'Ραμπέρ καταρχὰς παντελῶς δὲν εἶχεν ἀνησυχήσει
ὡς πρὸς τὴν ὑποτιθεμένην ἔνωσιν τοῦ υἱοῦ τῆς με-
τὰ τῆς κόρης τοῦ Μορίνου· ἀλλ' ὅταν ἴδεν αὐτὰ ἡ-
λικιούμενα, χωρὶς ἡ ἀγάπη των νὰ ἐξαυθενῇ, ἤρχι-
σε νὰ φοβίξῃ αὐτὴν ἡ ἀθάνα ἐκεῖνη φίλια. ἥτις με-
τεβλήθη, χωρὶς τὰ παῖδιά νὰ τὸ ἐννοήσουν, εἰς
ἀγνὸν καὶ ἄγιον ἔρωτα.

Ὁ βίαιος χωρισμὸς, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Κυρία δὲ
'Ραμπέρ τοὺς κατεδίκασεν, ἐνέπλησε τὴν καρδίαν τοῦ
Γαβριήλ πικρίας καὶ ἀπελπισίας.

Ἡ ὁδὸν τῆς νεανίδος ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε δὲν
ἡδυνήθη νὰ κρύψῃ τὰς θλίψεις τῆς, καὶ ὁ εφημέ-
ριος, ὅστις τὴν εἶχε, τρόπον τινὰ, ἀναθρέψῃ, πα-
ρετήρησε τὴν μεταβολὴν τῆς. Τὴν ἠρώτησε τὸ αἴ-
τιον, καὶ ἡ δύστηνος κόρη, ἔσπευσε νὰ ἐκμυστη-
ρευθῇ τοὺς πόνους τῆς καρδίας τῆς εἰς τὸν ἀρχαί-
ον τῆς φίλον.

Τὰ δὲ τέκνα ἐβλέποντο ἐνίστα, ἐπειδὴ ὁ Γαβριήλ
ἡπάτα τὴν ἐπαγρύπνησιν τῆς κυρίας δὲ 'Ραμπέρ,
καὶ, δραπετεύων ἐκ τοῦ γοτθικοῦ πύργου, μετέβαινε
πρὸς συνάντησιν τῆς Μαρίας.

Εἵπομεν τινὶ τρόπῳ ἐφωράθη ὑπὸ τῆς μητρός του,
ἥτις τὸν ἔσπευε μακρὰν τῆς Μαρίας, χωρὶς καὶ νὰ
καταδεχθῇ νὰ ῥίψῃ ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς δυστυχούς,
τὴν ὁποῖον εἶχεν ἀφήσει θηήσκουσαν ὀπισθέν τῆς.

Εἰσελθὼν εἰς τὸν πύργον, ὁ Γαβριήλ κατέπεσεν ἀ-
δρανῆς καὶ ὑπὸ πυρετοῦ κατεχόμενος ἐπὶ σκίμπο-
δος. Παρατηρήσασα τὴν ὥχρὰν ὄψιν του, τὸν κυανό-
φαιον ἐκεῖνον κύκλον, τὸν περικυκλόνοντα τοὺς κο-
πώδεις ὀφθαλμούς του, ἐν ἐνὶ πάντα τὰ σημεῖα δει-
νῆς ἀπελπισίας καὶ ἀλγῆδόνος, ἡ κυρία δὲ 'Ραμπέρ, ὡς
νὰ ἡσθάνθη οἰκτὸν τινα, τῷ ἔλαβε τὴν χεῖρα, ἣν εὗρε
καίουσαν, καὶ

— Πάσχεις; τῷ εἶπε.

— Πολύ.

— Πρέπει νὰ ἡσυχάσῃς ὀλίγον, δὲν θὰ ἐνθυμη-
θῇς τίποτε αὔριον.

— Καὶ αὔριον καὶ πάντοτε· ὁ πόνος μου εἶναι
ἀνιάτος!

Ἡ ἀσθένεια πραγματικῶς ἐποίει μεγάλας πρό-
δους, ὁ πυρετὸς ἤϋξανεν ἀπὸ ὥραν εἰς ὥραν, καὶ
ἐπῆλθεν ἡ παραφροσύνη. Ὁ ἰατρὸς προσκληθεὶς καὶ
ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῆς κυρίας δὲ 'Ραμπέρ, ἐκίνησε τὴν
κεφαλὴν μὲ ὕψος ἀμφίδουλον, καὶ περιώρισθη νὰ τὴν
πληροφορήσῃ ὅτι ὁ Γαβριήλ ἦτον εἰς κίνδυνον.

Ἡ δὲ Μαρία, ἣν ἀφήσαμεν λειποψυχοῦσαν ἐν τῷ
μέσῳ τῆς παιδείας, συνῆλθεν ἐκ τῆς λειποθυμίας τῆς
διὰ τοῦ Φέξ, τοῦ ὠραίου ἰσπανικοῦ κυνός τῆς, ὅστις,
ἀνυπομονῶν διότι δὲν ἐβλεπεν αὐτὴν ἐπανερχομένην,
ἤρχισε νὰ τὴν ἀναζητῇ καὶ ἐπροσπάθει νὰ τὴν ἐνα-
ναφέρῃ εἰς τὰς αἰσθήσεις τῆς διὰ τῶν γοερῶν του
κραυγῶν.

Ἡ Μαρία ἐπαψίλευσε τὰ τρυφερώτερα θωπεύ-
ματα εἰς τὸν πιστὸν αὐτὸν φίλον, καὶ ἐπανῆλθε με-
τὰ πολλοῦ κόπου εἰς τὴν καλύβην τῆς.

Τῇ ἐπαύριον, τὸ μόνον ἀντικείμενον τῆς ὁμιλίας
ἀπάντων τῶν κατοίκων τοῦ μέρους ἦτον ἡ ἀσθένεια
τοῦ Γαβριήλ. Ὁ ἀγαθὸς εφημέριος ὑπονοῶν τὴν ἀ-
πελπισίαν τῆς Μαρίας, ἐπορεύθη ἐνωρίς εἰς τὸν οἰ-
κὸν τοῦ γεωργοῦ Μορίνου, ὅπου βασιλεύεν ἡ ἐσχάτη
ἀπελπισία· διότι, τὴν πρωίαν, ἡ κυρία δὲ 'Ραμπέρ,
πιστὴ εἰς τοὺς λόγους τῆς, εἶχε στείλει νὰ θηλώ-
σουν εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν θυγατέρα του τὴν προτ-
ταγὴν τῆς ταχείας των ἀναχωρήσεως ἀπὸ τὸ εὐτε-
λὲς οἶκμά των.

— Ἰδοὺ λοιπὸν! ἀριστέ μου φίλε, εἶπεν ὁ Μορί-
νος, μὴ δυνάμενος νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του. Ἰδοὺ
ἐγὼ, ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ διωκόμενος ἀπὸ τὴν κα-

τοικίαν, εἰς ἣν διήλθον τὴν ζωὴν μου! τί θὰ γίνω τώρα;... Καὶ ἡ πτωχὴ Μαρία, ἥτις θρηνεῖ καὶ ἀπελπίζεται!

— Μὴ λυπῆσαι εὖτω, φίλε μου, τὸ πρεσβυτέριον δὲν εἶναι κλειστὸν δι' ὑμᾶς, καὶ δύνασθε νὰ ζῆτε σετὶ πλησίον μου.

— Ὡς θὰ ἀναγνωρίσω ποτὲ ὅλας αὐτάς σου τὰς ἀγαθοεργίας, ἄγχι ἐφημέριε; Ὡς; καταδέχεσαι νὰ μοὶ προσφέρῃς αὐτὸν πλησίον σου;

Ἀντὶ πάσης ἀπκνήσεως, ὁ ἐφημέριος ἐβόλησε τὴν χεῖρα τοῦ Μορίνου, λέγων αὐτῷ.

— Ἐλθετε.

— Ὡ! ναι, πλὴν πρὸ πάντων, συγχωρήσατέ μοι ν' ἀπευθύνω τελευταῖον χαιρετισμὸν εἰς τοὺς προσφιλεῖς αὐτοὺς τέπους, εἰς τὴν γηραιάν ἱεάν, ἥτις τοσάκις μὲ ἐσθίασεν· εἰς τὰ προσφιλῆ ἄνθη τῆς Μαρίας, εἰς τὸν θαλαμὸν ἐκεῖνον, εἰς δὲ τὴν γυνὴν μου ἀπέθανεν, εἰς τὸν ὅποιον ἡ κόρη μου ἐγεννήθη.

Ἡ ὀλίγη τῆς Μαρίας ἦτον ἄφρων καὶ σιωπηλὴ, οἱ χαρακτῆρες τῆς κατηρεῖς καὶ καταπεποννημένοι· ὁ ἐφημέριος τὴν ἐθεώρησε μετὰ συγχινήσεως.

— Τέκνον μου, γλυκεῖά μου Μαρία, μὴ ληπεῖσαι εὖτω· δεῖξον ὑποταγὴν εἰς τὰς θελήσεις τοῦ Θεοῦ, καὶ λάβε θάρρος κατὰ τῆς δυστυχίας.

— Πάτερ μου, φίλε μου, εἶπεν ἡ Μαρία, λαβομένη τῆς χειρὸς τοῦ ἐφημέριου. ὁ Γαβριὴλ ἀποθνήσκει καὶ δὲν θὰ τὸν ἐπανάιδω πλέον!

— Σοὶ ὑπόσχομαι νὰ ὑπάγῃς νὰ τὸν ἴδῃς, καὶ νὰ σοὶ διδῶ περὶ αὐτοῦ πληροφορίας· ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶσαι φρονιμωτέρα, κύτταξε τὸν πατέρα σου, πάσχει ἐπίσης καὶ αὐτός.

— Δύστηνε πάτερ, ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία· σύγγνωθι, πάτερ μου, σύγγνωθι τὴν ἀτυχὴν θυγατέρα σου!

— Νὰ σὲ συγχωρήσω, τέκνον; ἀλλὰ δὲν εἶσαι σὺ ὁ ἀγαπητὸς ἄγγελος τοῦ γέροντος; ἔλα, κόρη μου, δὲν χρειάζονται συγχωρήσεις, ἀλλ' ἡ εὐλογία τοῦ γέροντος πατρός σου.

Ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς, ἀρ' οὐ κατοίκιστε τοὺς ξένους τοῦ εἰς τὸ πρεσβυτέριον ὑπῆγε νὰ ἴδῃ τὸν Γαβριὴλ.

Ἐπὶ τὴν πόλιν τὸν σεβάσιμον ἐφημέριον παρὰ τῷ ἀσθενεῖ, ὅστις δὲν τὸν ἀνεγνώρισεν. Ἡ κυρία δὲ Ῥαμπέρ ἐδοκίμαζε, κατὰ πρῶτον ἥδη, αἰσθητικὰ φόβου καὶ συμπαθείας· ἵστατο ὁρθία εἰς τὸ προσκεφάλαιον τοῦ νοσήσαντος, ἀλλὰ, μ' ὄλον τὸν πόνον, τὸν ὅποιον ἤσθαιτο ἐλέπουν, αὐτὸν πύκνοντα, δὲν ἀνείχετο, ἐν τῇ ὑπερφύᾳ τῆς, ν' ἀκούῃ τὸν Γαβριὴλ κράζοντα ἀπαύστως τὴν Μαρίαν, καὶ ἐπιθαψιλευντὰ αὐτῇ τὰ γλυκύτερα ὀνόματα ἐπεβόλει, εἰ δυνατόν, νὰ τῷ ἐπιβάλλῃ σιωπὴν· ἀλλὰ δὲν εἶχεν οὐδεμίαν ἐπιβρόχην ἐπὶ τῆς φαντασίας τοῦ ἀσθενούς, ὅστις, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὴν μητέρα του, ἔφρισεν ἀκόμη εἰς τὴν φωνὴν τῆς.

Ὁ ἱατρός εἰσῆλθεν ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ· ἡ δὲ κυρία δὲ Ῥαμπέρ ἐμακρύνθη ἵνα δώσῃ διαταγὰς τινάς. Τότε ὁ ἱατρός εὐρέθη μόνος μετὰ τοῦ ἱερέως.

— Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν καμία ἐλπίς σωτηρίας; ἠρώτησεν ὁ Κ. Βερνάρδος.

— Τὸν φοβούμαι· ἐπειδὴ ἡ καρδιά του μάλλον εἶναι ἀσθενὴς παρὰ τὸ σῶμα· καὶ δὲν δυνάμεθα τίποτε

νὰ πράξωμεν κατὰ τῆς ἀσθενείας ταύτης. Ἐάν ἦτο γνωστὴ ἡ αἰτία τοῦ πόνου, ὅστις τὸν φονεύει, ἴσως ὑπῆρχε καμία ἐλπίς.

— Τὴν γνωρίζω, ἐψιθύρισε ὁ ἐφημέριος.

— Καὶ λοιπὸν! κύριε, εἰπέτε μέτην, ἐάν μὲ κρίνετε ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης σας.

Ὁ Κ. Βερνάρδος ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν ἱατρὸν τὸν ἔρωτα τοῦ Γαβριὴλ καὶ τῆς Μαρίας, ἀφίνων εἰς αὐτὸν νὰ ὑπονοήσῃ ὅτι ἡ συνάντησις τῶν δύο νέων ἦτον ἀδύνατος, καθὼς χωρισθέντων δι' ἀκαμπτου θελήσεως.

— Σοὶ τὸ λέγω μ' ἐλπίδι, ἐπανάλαβεν ὁ ἱατρός, μετὰ τὴν ὁποίαν μ' ἔκαμες διήγησιν, ἐάν ἡ νεανὶς δὲν παρουσιασθῇ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀσθενούς, ἐάν δὲν τὸν ἀφήσουν νὰ ἔχῃ μικρὰν κὰν ἐλπίδα, ἀπώλετο.

— Γνωρίζω τὸν ἀκαμπτὸν χαρακτῆρα τῆς γυναίκος ταύτης· ποτὲ δὲν θὰ συγκατανεύσῃ.

— Ὑπάρχει ἴσως ἐν μέσον, ὑπέλαβεν ὁ ἱατρός· νὰ τὴν φέρωμεν τὴν νύκτα, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς κυρίας δὲ Ῥαμπέρ. Θὰ εἶμαι μόνος πλησίον τοῦ ἀσθενούς, καὶ πέπεισμαι ὅτι ἡ θεὰ τῆς νέας, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷ, θέλει ἐπιφέρει εὐτυχὴ κρίσιν.

Ὁ ἐφημέριος ἐδίστασε κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ νὰ γίνῃ συνέννοχος τῆς δολιότητος ταύτης· ἀλλ' ἡ κινδυνώδης θέσις, εἰς ἣν εὐρίσχετο ὁ Γαβριὴλ, τὸν κατέπεισε τελευταῖον νὰ ὑπερνικήσῃ τὰς ἀμφιβολίας του.

Γ'. — Ἡ κακὸς τροπος μήτηρ.

Πικρὸν σκότιος περιεκάλυπτε τὸ παραθαλάσσιον· ὁ ἄνεμος ἔπνεε μανιώδως, καὶ χεῖμαῖοι ὕετο κατέπιπτον παταγώδεις ἐπὶ τῶν παραθύρων τοῦ πρεσβυτερίου.

Καὶ ὅμως, μ' ὄλην τὴν φρίκην αὐτῆς τῆς νυκτός, δύο ἄνθρωποι ἐξῆλθον αὐτοῦ. Ὁ μὲν ἦτο κεκαλυμμένος ὑπὸ μακρῷ μανδύου, ὁ δὲ ὑπὸ στακτοῦρου καὶ π. π. α. Ἄμφότεροι διεσπύθησαν εἰς τὰς ἐρήμους χέρσους· Ἡ καταιγὶς ἐδίωκε τὰ πτηνὰ, ζητοῦντα καταφύγιον εἰς τὰς ἐρείκας, καὶ θρηνοῦντα διὰ τῆς μονοτονίας τῶν θρηνωδίας. Ὁ ὄμβρος ἐπιπτεν ὡς χεῖμαῖος ἐπὶ τῶν δύο ὀδιδίων, καὶ κατέσταζεν ἐκ τῶν ἐνδυμάτων τῶν τὸ βάδισμά των ἦτο κοπῶδες, διὰ μέσου δρόμου πλήρους βράχων, τετρασπυμένων ὑπὸ μανιώδους καταιγίδος. Ἀλλ' οἱ δύο ὁδοιποροὶ ἐφαινοντο ὅτι οὐδὲν ἔδλεπον, οὐδὲν ἐφοβούντο· ἦσαν δ' οὗτοι ὁ ἐφημέριος καὶ ἡ Μαρία.

Μετὰ μακρὰν, δύσκολον καὶ ἐπικίνδυνον ὁδοπορίαν, ἔρθασαν τέλος εἰς τὴν θύραν τοῦ πύργου. Τὰ ἐνδύματά των ἦσαν βαρέα ἐκ τῆς βροχῆς, ἀλλὰ κἀνείς ἐκ τῶν δύο δὲν παρεπονείτο.

Πιστὸς τις ὑπηρετὴς εἶχε τεθῆ ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ διὰ νὰ ἐναδρεύῃ τὴν ἀφίξιν των, καὶ, ὅμα παρουσιάσθησαν, τοὺς εἰσῆγαγεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Ἀρ' οὐ διήλθον, μετὰ τῆς βαθυτέρας σιγῆς, μακροὺς διαδρόμους, ἔρθασαν ἐντὸς μεγάλου, ψυχροῦ καὶ σκοτεινοῦ δωματίου, ὅπερ προηγίτο τῶν θαλαμῶν τοῦ Γαβριὴλ. Τὴν σεινὴν δὲ κατ' ἣν ἦσαν εἰσὶν οἱ νὰ εἰσελθῶσι, γυνὴ τις ἀνηγέρθη ἐνώπιόν των, καὶ ἡ Μαρία δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ κραυγὴν φρίκης, ἀναγνωρίζουσα τὴν κυρίαν δὲ Ῥαμπέρ.

Αὕτη δὲ ἔστη ὡρὰ καὶ σιωπηλὴ· ἀλλ' ὁ θυμὸς καὶ ἡ μανία διέλαμπον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της.

Τέλος πάντων ἡ ὀργή, ἡ ἀναβράζουσα εἰς τὴν καρδίαν τῆς κυρίας δὲ 'Ραμπέρ ἐξεβράχθη. Δὲν ἦτο πλέον κυρία αὐτῆς, ἐτόλμησε νὰ προσφέρῃ λόγους ὑβριστικούς ἐμπροσθεν τοῦ ἐφημερίου.

— Κυρία, τῆς εἶπεν ὁ τελευταῖος αὐτός μετ' ὅσον σοβαρὸν καὶ ἐπίσημον ὄθυμος μᾶς κάμνει νὰ λησμονώμεν συνεχῶς τὸ καθήκον μας· πιστεύω, ὅτι, ἐν ᾗσθε ἡσυχωτέρα, ἠθέλατε μετανοήσαι παρ' οὐδὲν διὰ τοὺς μισητούς λόγους, οὗς ἐπρόφεραν τὰ χεῖλη σας. Βλέπουμε μετὰ τῆς Μαρίας, πρέπει νὰ σκεφθῇτε ὅτι, ἐγὼ μόνος εἶμαι ὁ ἐνοχος· ἐγὼ τὴν ἔφερα ἐδῶ.

— Ἄγιε ἐφημέριε, ἐχρεώσταις νὰ με συμβουλευθῇς, μοὶ φαίνεται, προτοῦ νὰ φέρῃς αὐτὴν τὴν νέαν εἰς τὸν οἶκόν μου· ὅθεν θέλω τὴν διώξαι ἀμέσως ἐάν δὲν φύγῃ μόνη τῆς.

— Κυρία, εἶπεν τότε καὶ ἡ Μαρία, τρέμουσα ἐκ τῆς συγκινήσεως, ἀλλὰ μετὰ φωνῆς εὐγενούς· ἤξεύρω ὅτι ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ με διώξετε ἀπὸ τὸν οἶκόν σας, ἀλλ' ἐπίσης ἤξεύρω ὅτι τὸ καθήκον μου με καλεῖ ἐνταῦθα, ἐπειδὴ ὁ υἱός σας κινδυνεύει. Ἡ θέλησίς μου, κυρία, ἔσται ἀκράδαντος ὡς ἡ ὑμετέρα, διότι τὴν ἔλαβα παρὰ τοῦ Θεοῦ!

— Ὡ! τοῦτο ὑπερβαίνει πᾶν ὄριον, ἀνέκραξεν ἡ κυρία δὲ 'Ραμπέρ· τολμᾷ νὰ με ἀντιλέγῃ παρρησίᾳ! Οὐτε στιγμὴν, οὔτε λέξιν· ἐξέλθε, ἢ δὲν ἐγγυῶμαι διὰ τὴν μανίαν μου.

— Κυρία, ἐπανελάθεν ἡ Μαρία γονυπετοῦσα, ταπεινῶς, συντετριμμένη καὶ λυομένη εἰς δάκρυα· λησμονήσατε τοὺς λόγους μου, ἐάν αὐτοὶ ἠδυνήθησαν νὰ σᾶς παροργίσωσιν· ἀλλ' ἐν ὀνόματι τοῦ προσφιλεστέρου σας ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀντικειμένου, ἀφήσατέ με νὰ ἰδῶ τὸν Γαβριὴλ διὰ τελευταίαν φοράν. Ἐν ὀνόματι τοῦ υἱοῦ σας, τὸν ὅποιον λέγουσιν ἀποθνήσκοντα, ἀφήσατέ με νὰ ὑπάγω μέχρις αὐτοῦ· ἀφήσατέ με νὰ παρατηρήσω τοὺς προσφιλεῖς τοῦ χαρακτήρας, νὰ θλίψω μίαν φοράν ἀκόμη τὴν χεῖρά του εἰς τὴν ἐδικήν μου, νὰ τὴν καλύψω μετὰ τὰ δάκρυά μου καὶ τὰ φιλήματα, καὶ θὰ σᾶς εὐλογήσω, κυρία, καὶ θὰ κάμω ἔπειτα ὅ,τι προστάξετε.

— Ἐδεῖξα ἀρκετὴν ὑπομονὴν! πῆγαινε, κυρία, δὲν θέλω νὰ δεχθῶ εἰς τὸ εὐγενὲς ἐνδιαίτημα τῶν προγόνων μου ἐν πλάσμα ἀναισχυτον, μίαν κόρην ἀπολωτῆαν.

Προσέφουσα δὲ τὰς λέξεις ταύτας, ἡ κακὸς τροπος γυνὴ ὤθησε βιαίως τὴν Μαρίαν, ἥτις ἦτον εἰσέτι γονυπετῆς ἐμπροσθεν τῆς.

— Φρίκη! ἀνέκραξε φωνὴ τῆς πλήρης ἀγανακτήσεως καὶ λύπης, ἣν ἠθέλει τις ἐκλάθει ὡς φωνὴν φαντασματος.

Ἀνὴρ τις ἔτρεψε πρὸς τὴν Μαρίαν, τῆς ὁποίας ἐπροσπάθησε ν' ἀνεγείρῃ τὴν κεφαλὴν· ἔπειτα εἶπεν, σιγῶν ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ τὴν ἀξιολάτρευτον αὐτὴν κεφαλὴν.

— Μαρία, ὡραία μου Μαρία, ἀποκρίσου εἰς τὸν ἀδελφόν σου, εἰς τὸν φίλον σου. Εἶμαι ἐγὼ· εἶμαι ὁ Γαβριήλ, ὅστις σὲ κρατεῖ ἐπὶ τῆς καρδίας σου, ὅστις σὲ ἱκετεύει νὰ τὴν ἀποκρίθῃς. Δὲν μ' ἀποκρίνεται, Θεέ μου! μήπως ἀπέθανεν; Ἀνάθεμα ἐπὶ σὲ μητὲρ μου, διότι σὺ τὴν ἐφόνευσες.

Ὅλίγα τινὰ πρὸς ἐξήγησιν τῆς ἐμφανήσεως τοῦ Γαβριὴλ καὶ τῆς κυρίας δὲ 'Ραμπέρ εἶναι ἀναγκαῖα νὰ εἰ-

πωμεν ἐνταῦθα. Ἡ μήτηρ τοῦ Γαβριὴλ ἀνησυχούσα διὰ τὴν ἐπικίνδυνον θέσιν τοῦ υἱοῦ τῆς, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θαλάμου τῆς, καὶ μετέβη εἰς τὸν τοῦ Γαβριὴλ· ἀλλ' ὁ ἱατρός, ὅστις ἐνθυμῶτο τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ ἐφημερίου καὶ τὸν ἐπερίμενε, τὴν ἐβεβαίωσε περὶ τῆς βελτιώσεώς του, λέγων αὐτῇ ὅτι δύναται ν' ἀποσυρθῇ, καὶ ὅτι, ἐάν ὁ κίνδυνος ᾗδεν, ἠθέλε τὴν εἰδοποιήσαι. Ἀπεσύρθη λοιπὸν ἐμπιστευομένη εἰς τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην, καὶ ἐμελλε νὰ διαβῇ τὸ τελευταῖον δωμάτιον, ὅτε ἐξεπλάγῃ ἀπὸ τὴν ἐμφάνισιν τῆς Μαρίας καὶ τοῦ ἐφημερίου, ὁδηγουμένων ὑπὸ τινος ὑπηρετοῦ.

Ἐν ὅσῳ διήρκει ἡ σκηνὴ ἐκείνη, ἡ φωνὴ τῆς Μαρίας ἀναγνωρισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γαβριὴλ, ἀντήχει μελωδικῶς μέχρι τῶν μυχῶν τῆς καρδίας τοῦ· τὸ λογικόν του εἶχεν ἐπανελθεῖ· ὁ ἱατρός, ὅστις ἠκολούθει μετ' ἀνησυχίας ὅλας τὰς φάσεις τῆς εὐνοϊκῆς ταύτης κρίσεως, εἶδε μετὰ χαρᾶς ὅτι δὲν ἠπατήθη, σκεπτόμενος ὅτι ἡ συγκίνησις αὐτῆς, ἡ ἀνέλπιστος αὐτῇ εὐτυχία ἠθέλε τὸν ἐπαναφέρει εἰς τὴν ζωὴν. Ἡκρῶντο λοιπὸν ἀμφοτέροι· τί συνέβαινε ἐντὸς τοῦ ἄλλου θαλάμου· ἀκούων δὲ τὸν φρικτὸν τρόπον, δι' οὗ ἡ κυρία δὲ 'Ραμπέρ μετεχειρίζετο τὴν γλυκεῖαν νεάνίδα, ὁ Γαβριὴλ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ κυριεύσῃ τὴν ἀγανακτήσιν του, ἐξώρμησε τὸν ἱατρὸν ὅπως τὴν βοηθήσῃ νὰ ἐνδυσθῇ, καὶ τότε ἐνεφανίσθη, ὡς ζῶσά τις μορφή, ἐμπροσθεν τῆς ἐκπεπληγμένης μητρός του. Ἐν τούτοις ἡ ἀνιλεῖς ἀλαζονεία τῆς γυναικὸς ταύτης δὲν ὑπεχώρησεν.

Ἡθέλησε νὰ προχωρήσῃ καὶ ν' ἀποσπᾷ τὴν Μαρίαν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τοῦ Γαβριὴλ, ἀλλ' ὁ ἐφημέριος ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς αὐτὴν λέγων·

— Σταθῆτε, κυρία, ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τὰς ἀσπλάγχνους μητέρας καὶ τὰς σκληρὰς ψυχάς.

Καὶ ὁ σεβάσμιος ἱερεὺς, κεκλιμένος πρὸς τὴν Μαρίαν, περιέβρεχε μετὰ δάκρυα τὸν πελιδνὸν πρόσωπόν τῆς, καὶ τὸ ἄψυχον αὐτῆς μέτωπον· ὁ δὲ Γαβριὴλ εἶχε λησμονήσει τὴν ἀσθενείαν του, τὸν πόνον του, καὶ ἐσκέπτετο μόνον περὶ ἐκείνης, ἥτις ἔπασχε διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ· ἡ δὲ κυρία δὲ 'Ραμπέρ μόλις συνέτελλε τὴν ἀνίσχυρον λύσσαν τῆς.

Τέλος ἡ Μαρία ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς, περιέφερεν αὐτοὺς πεπλανημένους. Λόγοι δὲ ἀσυνάρτητοι ἐξῆλθον τῶν χειλέων τῆς· οὐδὲνα τῶν παρισταμένων ἀνεγνώρισεν, καὶ ἠθέλησε νὰ φύγῃ ὡς νὰ τὴν ἠπείλουν.

— Βλέπεις τὸ ἔργον σου, μητὲρ μου, εἶπεν ὁ Γαβριὴλ μετὰ φωνῆν πλήρη δακρύων, αἱ εὐχαὶ σου θέλουσιν ἀνακουσθῇ ἐντὸς ὀλίγου· ἐπειδὴ δὲν θὰ ἔχῃς πλέον υἱόν.

Ἡ κυρία δὲ 'Ραμπέρ, πάντοτε ψυχρὰ καὶ ἀπαθὴς, ἐμειδίασεν εἰρωνικῶς, ἡγέρθη καὶ ἐξῆλθεν.

— Εἶμαι ἐγὼ, Μαρία, ἐξηκολούθησεν ὁ νεανίας περὶπτύχας αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἐγὼ ὁ Γαβριὴλ.

— Ὁ Γαβριὴλ... ὦ! ναι, ἐνθυμούμαι, ἐψιθύρισεν ἡ πτωχὴ νέα, φέρουσα τὴν χεῖρά τῆς εἰς τὸ μέτωπον, ὡς νὰ ἐξῆται ἀνάμνησιν τινά. Ἀγγελε τοῦ οὐρανοῦ, σοὶ ἐμπιστεύομαι τὴν ζωὴν τοῦ προσφιλεστάτου μου· ἄς ζήσῃ ἐτι μακροὺς ἔνιαυτούς· ἀλλὰ κόμισον αὐτὸν ἐκεῖ, ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ἤδη, νὰ τὸν προσμένω καὶ ὅπου θελομεν εἶσθαι ἡνωμένοι διὰ παντός.

Τὸ στιγμιαίως ἀποπλανηθὲν λογικόν τῆς Μαρίας ἐπανῆλθεν· ἀνεγνώρισεν τὸν ἐφημέριον, ἀνεγνώρισεν τὸν

Γαβριήλ. Ἡσθάνθη τὴν χεῖρά του τρυφερῶς θλίβουσιν τὴν ἰδικήν της, ἤκουσε τὴν φωνήν του, λέγουσαν αὐτῇ.

— Ἔσο ἡσυχος τοῦ λοιποῦ, ὦ γλυκεῖα Μαρία μου, θέλω ζῆσαι διὰ νὰ σὲ ἀγαπῶ πάντοτε. Δέξου τὸν ὄρκον τοῦ παντοτεινοῦ ἔρωτος, ὃν ὀρκίζομαι ἔμπροσθεν τοῦ σεβασμίου καὶ ἀγίου ἱερέως μας.

— Δύστηνα τέκνα! εἶπεν ὁ κύριος Βερνάνδος, ὁ Θεὸς ἐδέχθη αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν· ἀλλὰ πρέπει ἐν τῷ κόσμῳ ἢ θέλησις τῶν γονέων νὰ ᾖ αἰ σεβαστῇ.

Δ'. — Ἡ παράφρων.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἡ Μαρία καὶ ὁ Γαβριήλ, πεθόμενοι εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ ἐφημερίου, ἀπέφευγον σταθερῶς πᾶσαν περίστασιν συναντήσεως· ἀλλὰ καὶ τοὶ μακρὰν ὄντας ἀλλήλων, συνείχεν ὁμοῦ αὐτοὺς αἱ ἐντὸς τῆς καρδίας παθήσεις. Ὁ Γαβριήλ εἶχε καταντῆσαι σκελετὸς· οἱ μέλανες καὶ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ του, ἦσαν ἀτενεῖς καὶ ἀψυχοὶ· ὠχρότης ἀμαυρὰ ἐμαρμάρωσε τὸ πρόσωπόν του. Τὸν ἐβλεπον πλανώμενον εἰς τὰ δάση ἄνευ σκοποῦ, ἄνευ ἐλπίδος· πολλάκις ἐπῆδα, μετὰ τρομερὰς ἀφροσύνης τοὺς ἀποκρημνότερους βράχους, καὶ ἡ ψυχὴ του ἐκυριεύετο ὑπὸ μελαγχολίας.

Τὴν νύκτα, ὅτε ὁ οὐρανὸς ἦτο ζοφερώτατος, καὶ οὐδεὶς ἐλάμπεν ἀστὴρ, ὁ Γαβριήλ ἐξήρχετο σιωπηλῶς τοῦ πύργου, καὶ βαδίζων παρὰ τὴν ἀκτὴν λίμνης τινός, ἐφθάνεν εἰς τὸ πρεσβυτέριον· ἐκεῖ διὰ μέσου πυκνῶν τινοῦ δάσους, εὐχαριστεῖτο νὰ θεωρῇ τὴν μονῆρην κατοικίαν τῆς Μαρίας· ἐνίοτε ἐδλεπε ταύτην δεομένην ἔμπροσθεν τοῦ παραθύρου, καὶ τὴν ἐθεώρει ἔρωτικῶς. Ἀνεγίνωσκεν ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς ὀψείδος τῆς θύρας αὐτῆς τοὺς πόνους, καὶ μετέπειμπε διὰ τῆς εὐώδους νυκτερινῆς αὔρας μυρία φιλήματα πρὸς αὐτήν. Ἐνίοτε λυγμός τις ἐρεωγεν ἐκ τοῦ στήθους τῆς Μαρίας, καὶ ἀνεμιγνύετο μὲ τὸν ἄνεμον καὶ τὴν εὐωδίαν τῶν ἀνθέων, καὶ εἰσέδυσεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Γαβριήλ, ὡς ὁρότος εὐεργετικῇ.

Ὁ Γαβριήλ εἶχεν ἀνακαλύψει μικρὸν προσευχητήριον εἰς τὸ ἐνδότερον τῶν δαπτῶν. Ἐπὶ ἡμιθραύστου τινός βωμοῦ ἔκειτο σκληρὸς, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐν πτωχικὸν ἄγαλμα τῆς Θεοτόκου. Κλάδοι κισσοῦ ἐκρέμαντο στεφανοειδῶς εἰς τὸν πρόναον τοῦ παρεκκλησίου. Ἀφ' οὗτο ἀνεκάλυψε τὸ μονῆρες αὐτὸ καὶ ἄγνωστον καταφύγιον, δὲν παρήρχετο ἡμέρα καθ' ἣν νὰ μὴν ὑπάγῃ νὰ προσευχηθῇ καὶ νὰ θρηνησῇ. Ἐστόλιζε μὲ ἄνθη θαλάρεα τὸ μέτωπον τῆς μητρὸς τῶν ἀγγέλων, καὶ ἐδέετο ὑπὲρ ἐκείνης, ἥτις ἔφερε τὸ ὄνομά της.

Μίαν ἡμέραν, ὁ Γαβριήλ ἐκάθητο ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ ναοῦ, καὶ τὴν κεφαλὴν ἔχων ἐστηριγμένην ἐντὸς τῶν χειρῶν του, δὲν ἤκουε τίποτε ἄλλο περὶ αὐτὸν, εἰμὴ τὸ μινύρισμα τῆς πηγῆς, τὸ ἄσμα τῶν πτηνῶν, τὸν θόρυβον τοῦ ὀρύου, καὶ τὴν ἀκατάσχετον βοὴν τοῦ ἀνέμου.

Παραδεδομένος εἰς βαθεῖαν ὄνειροπόλησιν, δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀνανεώσει τὰ ἄνθη τῆς εἰκόνας, ὡς ἔπραττε καθεκάστην. Ἡγέρθη διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ καθήκον τοῦτο, ἀλλὰ ποία ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του, ὅτε εἶδεν ὅτι ἄλλου τινός χεὶρ εἶχε κατασκευάσει ἐν στέμμα καὶ εἶχε στολίσαι τὸ ἄγαλμα! Μυστικῇ τις φωνῇ τῷ ἔλεγεν ἐνδομύχως ὅτι ἦτον ἡ τῆς Μαρίας. Τότε προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς ἱερᾶς εἰ-

κόνης, ὅπως τὴν εὐλογῇ διὰ τὴν εὐτυχίαν, ἣν παρ' αὐτῆς ἀπελάμβανεν.

Ἐλαφρὸς θόρυβος τὸν ἀπέσπατε τῆς ἐκστάσεώς του· ἐστράφη ἦτον ἡ νεῖαν.

— Δὲν ἤλπιζες νὰ μὲ ἴδῃς εἰς τὸ μέρος τοῦτο, Γαβριήλ! ἀλλ', εἰς δρόμον μακρυνόν, ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν τῶν ἐρημιῶν, ἐσυλλογίσθη ὅτι θὰ ἤρχετο συχνὰ νὰ ὄνειροπολῇ περὶ τῆς δυστήνου Μαρίας, καὶ βλέπουσα τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας ἐστολισμένην μὲ ἀγροτικά ἄνθη, δὲν ἀμείβαλλον οὐδὲ στιγμὴν ὅτι ἦσαν ἰδικὰ σου καὶ ἠθέλησα νὰ σ' ἐπαναῖδω διὰ τελευταίαν φορὰν.

Καὶ ταῦτα λαλούσης, ἡ φωνὴ τῆς Μαρίας ἦτο τὸσον θλιβερά, ὥστε ἀκουσίως του ἐδάκρυσεν ὁ Γαβριήλ. Αὕτη ἐξηκολούθησε.

— Ναί, ἡ θέλησις τῆς μητρὸς σου πρέπει νὰ ᾖ· ναὶ ἱερὰ, ὁ σεβαστὸς ἐφημέριος μᾶς τὸ εἶπε, καὶ ἰδοὺ, ἤλθον ἐγὼ αὐτὴ νὰ σὲ ἱκετεύσω νὰ ζήσης καὶ νὰ λησμονήσῃς τὴν τάλαιναν Μαρίαν. Μὴ δάγεις οὕτω μόνος, ἀπομακρυσμένος ἀπὸ τὸν κόσμον, τοῦτο δὲν ἀρμόζει οὔτε εἰς τὴν ἡλικίαν σου, οὔτε εἰς τὴν καταγωγὴν σου, οὐδὲ εἰς τὸν πλοῦτόν σου. Ζήτησον διασκεδάσεις εἰς τὴν σπουδὴν καὶ εἰς τὴν περιήγησιν.

— Θέλεις νὰ σὲ λησμονήσω προσφιλεῖ ἄγγελέ μου; ἀλλὰ λησμονεῖται ὁ Θεός; Ὅχι· ποτὲ εἶναι ἀδύνατον· ὑπέκυψα, πρὸς ἡσυχίαν καὶ εὐτυχίαν τοῦ γηραιοῦ πατρός σου, εἰς τὴν θέλησιν τῆς μητρὸς σου, διότι αὕτη θὰ ἐμνησιμάκει καθ' ὅλων ἡμῶν. Ἀλλὰ σὺ εἶσαι, ἡ σύζυγος τῆς καρδίας μου· σὺ μόνη καὶ ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι βίβω.

Καὶ, τοιαῦτα ὁμιλῶν, ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ καθαροῦ καὶ λευκοτάτου μετώπου τῆς παρθένου τὸ διὰ τὴν Παναγίαν προσδιωρισμένον ἐκ μυρσίνης στέμμα.

— Οὕτω σέδεσαι τὴν θέλησίν μου; εἶπεν αἰφνης φωνὴ τις σοβαρὰ. . . Ὑπὲρ ἀνάξια, ἐγνωρίζα καλῶς τὴν ὑποταγὴν σου· ἔμπροσθέν μου τρέμεις, ἀλλ' ἔδω, μακρὰν τῶν ἀνθρωπίνων βλεμμάτων, παραδίδεσαι εἰς τὸ ἀνόητον πάθος σου, εἰς τὸν ποταπὸν ἔρωτα. Ὅστις σὲ κυριεῖ· ἀλλ' ὑπομονή! τῶρα δίδω τέλος εἰς τὴν ἀναιδῆ παρακοὴν σου.

Ὁ Γαβριήλ ἤγειρε τὸ μέτωπόν του, ἀκούσας τὴν ὕβριν ταύτην.

— Μητέρα μου, εἶπε μετὰ φωνῆς σταθερᾶς, ἐφιλοτιμήθης μέχρι τοῦδε νὰ ταραττῇς τὴν ζωὴν μου, νὰ θραύσῃς τὴν εὐτυχίαν μου. Παιδίον ὦν, οὐδέποτε ἤκουσα τὰς ἐνθαρρύνσεις σου, οὐδέποτε ἠσθάνθη τὰ φιλήματά σου· μὲ ἔχεις ἀδιαλείπτως χειρωσμένον ἀπὸ τῆς καρδίας σου, ὡς καὶ ἀπὸ τὸ ἀτομόν σου. Τὸ μόνον πλάσμα ἐν τῷ κόσμῳ, ὅπερ ἔμαθε νὰ ἐννοῇ τὴν ψυχὴν μου καὶ νὰ συμπάσχῃ εἰς τοὺς πόνους τῆς μονώσεώς μου, τὸ ἀπομακρύνεις ἀπ' ἐμοῦ. Εἶμαι μόνος εἰς τὸν πύργον, ὡς εἰς τινα ἐρημίαν. Ἔσο λοιπὸν εὐχαριστημένη, καὶ παῦσε τοῦ νὰ μὲ καταρᾶσαι. . . Μὴ καταδικάζεις πλέον τὴν Μαρίαν διὰ τῶν ἀδίκων ὕβρεων σου, ἀφῆσέ τὴν, ἄφησε τὸν γηραιὸν πατέρα της νὰ τελειώσῃ τὰς ἡμέρας του πλησίον ἐκείνου, ὅστις φιланθρώπως τοὺς ἐπρόσφερεν ἄσυλον, ἀφ' οὗ σὺ τοὺς ἐδίωξες. Ἐγὼ δὲ ἀναχωρῶ!

Ὁ οὐρανός, ἐν τῷ μεταξὺ τοῦτω, ἐκαλύπτετο ἀπὸ πυκνὰ καὶ μελανά νέφη, ὁ ἄνεμος διήρχετο ὡς παράπρονον διὰ τοῦ ἀρχαίου παρεκκλησίου, καὶ ἔξαπα-

νίζετο εἰς τὰς οὐρανογείτονας κορυφὰς τῶν δένδρων. Ἡ βροντὴ ἐκυλίετο μετὰ κρότου, αἱ ἀστραπαὶ ἔσχιζον ἀδιακόπως τὰ νέφη. Τὰ πτηνὰ, περίτρομα ἐζήτουν αὐλον ὑπὸ τοὺς ἐφαρμένους τοίχους τοῦ παρεκκλησίου, ἀφίνοντα γοερὰς κραυγὰς.

Τὴν στιγμήν ταύτην, ἣν τότε ἐξωτερικαί περιστάσεις καθίστανον ἐπίσημον, ὁ Γαβριὴλ ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς φρικιώσης Μαρίας, τὴν ἔσυρε πρὸς ἑαυτὸν, ἔπειτα γονυπετῶν μετ' αὐτῆς ἐμπροσθεν τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας,

— Ὡ! Ἀεὶπαρθενε! μητέρα τῶν τεθλιμμένων, καὶ φύλαξ τῶν ὀρκῶν, εἶπε μὲ φωνὴν πλήρη καὶ ἰσχυρὰν, ἐπικαλοῦμαι σε μάρτυρα ἐνταῦθα, ὅτι δὲν θέλω ἔχει ποτὲ ἄλλην σύζυγον παρὰ τὴν Μαρίαν.

Ἐπειτα, ἐγειρόμενος, ὤρμησεν ἐξω τοῦ παρεκκλησίου.

Καί, προτοῦ αἱ δύο γυναῖκες ἐπανέλθωσιν ἐκ τῆς ἐκπλήξεώς των καὶ τῆς συγκινήσεως, ὁ Γαβριὴλ εἶχε γίνε ἀφαντος.

Ἡ βροχὴ ἐπίπτε χειμαρρῶδης, καὶ ἤκούετο ὁ κρότος τῶν θρουομένων δρυὶν ὑπὸ τῆς καταιγίδος. Ἐν ταῖς ταῖς ἡ Μαρία, καὶ ἡ κυρία δὲ Ῥαμβέρ ὤρμησαν ἀμφοτέραι ἐκτὸς τοῦ ἐρειπίου, ὅπερ τὰς ἐπροφύλαττεν ἀπὸ τὴν θύελλαν, καὶ ἔτρεξαν κατόπιν τοῦ Γαβριὴλ. Διέτρεχον τὰς ἀτραπούς τῶν πεδίων. Τὰ δένδρα ἐκάλυπτον αὐτὰς μὲ δρυὶν καὶ μὲ κλάδους ξηρούς, ἀλλ' οὐδὲν ἐμπόδιζε τὴν κατεσπευσμένην πορείαν των· ἐπῆδων ἐπὶ τῶν ἀποτομωτέρων βράχων, προσπαθοῦσαι ν' ἀνακαλύψουν μακρόθεν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀναζητήσεώς των. Τέλος βεβαρυμένοι ἐκ τοῦ κόπου καὶ τοῦ καμάτου, εἶχον φθάσει μέχρι τῆς κορυφῆς ὑψηλοῦ τινος ὄρους· ἡ θάλασσα ἐδρυχάτο ἐπὶ ὑπὸ τοὺς πόδας των, ἀλλ' ὁ οὐρανὸς ἠθρίασε καὶ ἡ βροχὴ εἶχε παύσει. Τὰ βλέμματα τῆς Μαρίας ἐστράφησαν πρὸς τὸν ἀπειρον ὠκεανὸν, ὅτε ἀφῆκε φρικώδη κραυγὴν, καὶ δεικνύουσα διὰ τοῦ δακτύλου ὄχθηεν τινὰ τῆς θαλάσσης, ἀνεφώνησεν.

— Ἐκεῖ! ἐκεῖ! ἰδέτε κυρία. . . ,

Εἰς τὸ δεικνύμενον ὑπὸ τῆς Μαρίας μέρος ὑπῆρχε ναὺς τις, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ Μαρία εἶχεν ἀναγνωρίσει τὸν προσφιλέστατόν της. Τότε ἡ κυρία δὲ Ῥαμβέρ τὸν παρετήρησε καὶ αὐτὴ, καὶ ἀμφοτέραι ἀφῆκαν λυγμοὺς σπαραξικαρδίους. Γονατίσασαι δὲ ἐπὶ τῆς βραχίονος ὁχθῆς, ἔτεινον τοὺς ἱκετηρίους βραχίονάς των καὶ τὰς ἡνωμένας χεῖράς των πρὸς τὴν ναὺν ἀλλ' ἦτον ἡ εὐχὴ περιττὴ, ἡ ἀπελπισία ἀνωφελής, ὁ Γαβριὴλ δὲν τὰς ἤκουε. Τὰς παρετήρησε μολταῦτα καὶ ταῖς ἀπεύθυνε τελευταῖον σημείον ἀποχαιρετισμοῦ, ἔπειτα ἐκάλυψε τὴν ὄψιν του διὰ τῶν παλαμῶν του· τὸ δὲ πλοῖον, ἀπμακρυνόμενον μετὰ ταχύτητος, δὲν ἤρχισε νὰ ἐξαλειφθῇ εἰς τὰ βάθη τοῦ ὀρίζοντος.

— Ὡ! Θεέ μου! εἶπεν ἡ Μαρία, δὲν θὰ τὸν ἰδῶ πλέον!

Ἐκλαμψὶς παραφροσύνης ἤστραψεν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της· ἐθεώρησε τὴν κυρίαν δὲ Ῥαμβέρ ὡς ἄνθρωπος, ὅστις δὲν τὴν ἐγνώριζε, καὶ ἤρχισε νὰ ψάλλῃ βραδέως καὶ γοερῶς.

— Σύγγνωθι μοι, Θεέ μου! ἀνεφώνησεν ἡ κυρία δὲ Ῥαμβέρ, παρεφρόνησεν ἡ δυστυχὴς!

Ἀίχρυσά τινα ἔβρεξαν τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ ἐξ

αἰσθήματος ἀγνώστου μέχρι τοῦδε εἰς τὴν καρδίαν της, ἔλαβε τὸν βραχίονα τῆς πτωχῆς κόρης, ἥτις ἤρχισε νὰ χαμογελᾷ λέγουσα,

— Σὺ κλαῖεις, σὺ . . . εἶσαι ἀγαθὴ! διότι οἱ κακοὶ δὲν ἔχουν παντελῶς δάκρυα.

Ε'. — Ὁ τελευταῖος ἀσπασμός.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ παραστήσωμεν τὴν θλίψιν, ἥτις ἐκυρίευσεν τὸν καλὸν ἐφημέριον, ὅτε ἡ κυρία δὲ Ῥαμβέρ ἐπανεφερε τὴν Μαρίαν, ὠχρὰν ὡς τὸ σουδάριον· ὁ γέρον πατὴρ Μορίνος ἐκάλυψε τὴν κόρην του μὲ φιλήματα, ὀνομάζων αὐτὴν μὲ τὰ γλυκύτερα ὀνόματα. Ἀλλὰ ματαίως· ἡ Μαρία ἐγείνε παράφρων ἐκ τοῦ ἔρωτος, παράφρων ἐκ τῆς ὁδύνης! Ὁ ὠραίος της κύων τὴν ἠκολούθει πανταχοῦ· φίλος πιστός, εἶχε κατασταθῇ ἄγρυπνος φύλαξ της· ἤθελε τις εἰπεῖν ὅτι τὸ νοήμον ζῶον ἠσθάνετο ὅτι ἡ πτωχὴ νεάνις, στερηθεῖσα τοῦ λογικοῦ, δὲν ἠδύνατο νὰ ὀδηγῇται μόνῃ της.

Ἡρέσκετο νὰ στολιχτῇ τὴν ὠραίαν καὶ ξανθὴν κόμην της διὰ στέμματος ἐκ μυρτινῆς, διότι μικρά τις ἀνάμνησις, εἰσδύουσα διὰ μέσου τῆς ἐσθεσμένης νήσεώς της, τὴν ἐνθούμιζεν ὅτι ὁ Γαβριὴλ, τῆς εἶχε δώσει παρόμοιον.

Ὁ ἀγαθὸς ἐφημέριος δὲν τὴν ἐγκατέλιπε πλέον· τὴν ἠκολούθει ἐπίσης εἰς τὰς ἐκδρομάς της διὰ μέσου τῶν δασῶν καὶ τῶν χέρσων. Συχνότατα ἡ Μαρία ἐπορεύετο μέχρι τοῦ γοθηκοῦ παρεκκλησίου, ὅπου διὰ τελευταίαν φορὰν, εἶχεν ἰδεῖ τὸν φίλον της· ἐγονυπέτει τότε ἐπὶ τῶν θεουραυσμένων μαρμάρων καὶ ὀδέετο. Ἡ ὄψις της ἐγίνετο μαρμαρόλευκος, ἡ μακρὰ της κόμη ἐπίπτεν ἀτάκτως ἐπὶ τῶν ὤμων της, ὡς πέπλος τις ἐπ' αὐτῶν. Ἡ ἐμπνευσις, ἥτις ἐνεφύχονε τὰ βλέμμά της, τὴν καθίστα ὁμοίαν πρὸς τὰς θεσπεσίας ἐκείνας παρθένους, τὰς ὁποίας μᾶς παρέδωκεν ἡ γραφὶς τοῦ Ἀνδρέου Σάρτη καὶ τοῦ Ῥαφαήλ.

Ἡ κυρία δὲ Ῥαμβέρ δὲν ἄφινεν ἡμέραν χωρὶς νὰ ἔλθῃ νὰ ἰδῇ τὴν Μαρίαν· τὴν ἐπετήρηε μετὰ πάσης φροντίδος, καὶ τὴν ὠμίλει μετὰ τρυφερῶν λόγων· ἐζήτηε συγγνώμην παρὰ τῆς δυστήνου νεάνιδος, ὡς νὰ ἠδύνατο εἶναι νὰ τὴν ἐννοήσῃ· συνομίλει μετ' αὐτῆς περὶ τοῦ Γαβριὴλ, καὶ συνεθρῆνε μετ' αὐτῆς. Ἀπὸ τῆς ὁλεθρίας ἐκείνης ἡμέρας, καθ' ἣν ἐστερήθη τὸν υἱὸν της, ὁ χαρακτήρ τῆς γυναικὸς ταύτης εἶχε μεταβληθῇ. Ἐξ ὑπερηφάνου ἐγίνεν εὐμενῆς, καὶ οἱ ὑπηρεταὶ συνειθισμένοι νὰ τρέμουν εἰς τὴν φωνὴν της, δὲν ἠννύονεν τίποτε εἰς τὴν τόσον αἰφνιδίαν αὐτὴν μεταβολήν. . . . Ἐφρόνει ὅτι ὁ Θεὸς τὴν ἐτιμῶρει σκληρότατα· ἀλλ' ἡ τιμωρία τοῦ ἴου δικαία, καὶ τῷ προσέφερε τὴν θλίψιν της εἰς ἐξίλασμον τῶν παραπτωμάτων της.!

Ὁ Κ. Μορίνος, βλέπων ὅτι ἡ Μαρία ἀπώλεσε διὰ παντός τὸ λογικόν της, ἠσθάνθη ἀλγυδὸν ἐξασθενήσαν ἐπὶ μᾶλλον τὴν ἀσθενὴ καὶ ἀσχετοφάλη αὐτοῦ ὑγείαν· ὥστε ὁ πτωχὸς γέρον, κυριευθεὶς ὑπὸ πυρετοῦ, μεθ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν.

Ὁ ἐφημέριος ἔφερε τὴν Μαρίαν εἰς τὸ νεκροκράββατον τοῦ πατρὸς, ὅστις τῇ ἔδωκε τὴν τελευταίαν εὐλογίαν· χωρὶς νὰ συναισθάνεται τί ἔκαμνεν, ἐγονυπέτησεν ὑπὸ τὴν τρέμουσαν χεῖρα τοῦ γέροντος, εὐχηθέντος αὐτὴν καὶ λέγοντος·

— Ὑγιαίνε, κόρη μου, πηγαίνω νὰ εὕρω τὴν ψυχὴν σου εἰς τὸν οὐρανόν, τὸ σῶμά σου μένον ἀφίνω

εἰς τὴν γῆν· ἔσο εὐλογημένη. — Ἅγιε ἐφημέριε, προσέθηκεν οὗτος, ἀπειθυνοὺς πρὸς τὸν σεβάσμιον ἐκκλησιαστικόν, ἀναθέτω τὸ τέκνον μου εἰς τὴν θεωρίᾳ καὶ ἀγαθὴν φιλανθρωπίαν σου, μὴ τὸ ἐγκαταλείψῃς οὐδέποτε.

— Ἀξιότιμε φίλε μου, εἶπεν ὁ ἐφημέριος, ἔσο βέβαιος ὅτι ἡ Μαρία εὐρήσει ἐν τῇ τρυφερότητι μου δευτερον πατέρα, προστάτην. Θὰ ἐπαγρυπνῶ ἐπ' αὐτῆς ὡς ἐπὶ ἱερᾷ παρακαταθήκῃ, ἣν ἔλαβα παρὰ τοῦ Θεοῦ.

— Εὐχαριστῶ! εἶπεν ὁ γέρον, ὡς ἂν ὅλη αὐτοῦ ἡ ὑπαρξὶς συνεκεντρώτο εἰς αὐτὴν μόνην τὴν λέξιν· ἔπειτα ἔλκων τὴν Μαρίαν ἐπὶ τῆς καρδίας του, τῇ ἔδωκε τὴν τελευταίαν, τὴν ὑστάτην θώπευσιν· αὐτὴ δ' ἔφερε τὴν χεῖρά της εἰς τὴν λευκότεριον κόμην τοῦ γέροντος, καὶ τῷ ἔδωκε τὸ φίλημά της, τὸν τελευταῖον της ἀσπασμόν, λέγουσα·

— Κοιμήσου, καλὲ μου πατέρα, καὶ ὁ Θεὸς εἴθε νὰ σοὺ δώσῃ γλυκὰ ὄνειρα.

Ἐπειτα ἡ νεᾷς ἤρχισε νὰ φάλλῃ ἐπὶ ἧχος μελαγχολικοῦ τὸ ἐξῆς ᾄσμα.

Ὡς τὸ καλᾶδημα τὸ γλυκὺ σου

Τῆς ἐρημίας κορυθαλέ,

Ὡς τὸ τετέρισμα τῆς φωνῆς σου,

Εἰς τὸ στερέωμα χάνοντ' ἐξίσου

Αἱ ὀνειρώξεις μου αἱ πολλαί.

Κορυθαλέ μου

Τερπνὸν πτηνόν,

Ἀνάβα, πέτα

Εἰς οὐρανόν.

Ἀθῶε ψάλτα, τὴν νεκροκλήνην

Σὺ συνοδεύεις τοῦ γεωργοῦ,

Θέλων νὰ χύσῃς τερπνὴν γαλήνην

Εἰς τὴν ψυχὴν του, καὶ εἰς τὴν εἰρήνην

Νὰ τὸν κομίσῃς τοῦ Πλαστουργοῦ...

Κορυθαλέ μου

Τερπνὸν, πτηνόν

Ἀνάβα, πέτα

Εἰς οὐρανόν.

Ἡ ἀόριστος αὕτη ποίησις, οἱ τρυφεροὶ καὶ λυπηροὶ οὔτοι ἦχοι τῆς φωνῆς, εἶχον ἀνακουφίσει τὴν ἀγωνίαν τοῦ γηραιοῦ Μορίνου, ὅστις ἀπέθανεν ἄνευ ὀδύνης καὶ ψυχολαχῶν.

Ἡ κυρία δὲ Ῥαμβέρ εἰσελθοῦσα ὀλίγον ὕστερον εἰς τὸν θάλαμον τοῦ νεκροῦ, ἐκυριεύθη ἀπὸ συμπάθειαν, εἰς τὴν θέαν τοῦ τεθνεῶτος καὶ τῆς παράφρονος νεανίδος. Τὰ δύο ταῦτα πτώματα, τὸ ἐν ἑτοιμῷ νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν τάφον, τὸ δὲ ἄλλο τεθαμμένον εἰς τὴν ζωὴν· ἵδεν ἦσαν σαφὲς ὁμολογία, φρικώδης ἐλεγχος τῆς σκληρότητός της;

Ὁ ἐφημέριος καὶ ἡ κυρία δὲ Ῥαμβέρ διήλθον τὴν νύκτα εἰς δαΐσεις, βεθυημένοι εἰς ἁγίαν σύννοιαν· τίποτε δὲν ἐτάραττε τὴν σιγὴν τοῦ πενθίμου αὐτοῦ θαλάμου, παρὰ τὸν θόρυβον τοῦ ἀνέμου θαλασσοῦ ὡς ὁλβερὸν παράπονον ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ πρεσβυτερίου.

Ἡ Μαρία ἐψάλλε πάντοτε.

Τὴν ἐπαύριον ὠδήγησαν εἰς τὸ νεκροταφεῖον τὸ λείψανον τοῦ ἀποθανόντος... Ἡ Μαρία πολὺν χρόνον τὴν ἐξήτησεν ἐντὸς τῆς οἰκίας καὶ εἰς τὴν ἐξοχὴν· ὁ κύων αὐτὸς τὴν ὠδήγει συνεχῶς ἐπὶ τοῦ τάφου, ὅπου ἤρχιζε νὰ σκάπητῃ τὴν γῆν θρηγῶν καὶ ὀλοφύων.

ΣΤ'. — Ὁ Φόξ.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ υἱοῦ της, ἀναχώρησιν μυστηριώδη καὶ αἰνιδιαίαν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχεν οὔτε καιρὸν οὔτε δύναμιν νὰ ἐμποδίσῃ ἡ κυρία δὲ Ῥαμβέρ, δὲν εἶχε πλέον τὴν αὐτὴν φυσικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν. Τὸ ὕψηλόν της ἀνάστημα ἐκυριώθη, ἡ μαῦρη κόμη της εἶχε λευκανθῇ ρυτίδες τῆς ἀλγηδόνος ἡρωτήσας· τὸ μέτωπον καὶ τὰς ὠχρὰς παρειάς της. Γλυκεῖα, μελαγχολικὴ καὶ εὐπροσήγορος πρὸς πάντα, ἐφαίνετο ὅτι ἤθελε νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν παρελθούσαν σκληρότητά της καὶ τὰ σφάλματά της διὰ πολλῆς ταπεινοφροσύνης καὶ συγκαταβάσεως· ὑπετάγη εἰς τὴν θρησκευτικὴν διουσίαν τοῦ ἐφημερίου καὶ ἔλαβε τὴν ἀρεσὴν της. Τὴν Μαρίαν ἐθεώρει πλέον ὡς τρυφεράν της κόρην, προσφιλεῖ, λατρευτὴν· τὴν ἡγάπα διὰ τὰς τόσας πρὸς αὐτὴν ἀδικίας της καὶ τὰ δεινὰ τὰ ὅποια τῇ ἐπροξένησεν.

Ἐν τῷ μέσῳ γαληνιαίας καὶ ἀθωροῦ νυκτὸς ἠκούσθη κρούων τις τὴν θύραν τοῦ πρεσβυτερίου· ὁ ἐφημέριος ἠγέρθη παρעυθὺς, καὶ ἐνῶ ἡ ὑπηρετίς του ὕπνῃγε ν' ἀνοίξῃ διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τίς ἦτον· ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐνεδύθη πάραυτα.

Ἦτο δὲ χωρικός τις, ὅστις ἔφθανεν ἐκ τινος γειτονικοῦ πολιχνίου, καὶ ἤρχετο νὰ παρακαλέσῃ τὸν ἐφημέριον ὅπως ὑπάγῃ εἰς τὸν οἶκον ἐνὸς πνέοντος τὰ λοιπὰ, ὅστις εἶχεν ἀνάγκην τῆς θρησκευτικῆς συνδρομῆς του, Ὁ Κ. Βερνάρδος ἡτοίμασθη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, καὶ, ἀφοῦ ζωηρῶς ἀνέθεσε τὴν γλυκεῖαν τοῦ Μαρίαν εἰς τὰς φροντίδας τῆς οἰκονομίας του, ἀνέχωρησεν.

Ἡ αὐγὴ ἤρχιζε νὰ διαγαλᾷ· ὁ ἥλιος ἐπεκρύπτει διὰ τῶν ἀκτίων του τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων καὶ τῶν βράχων. Ἡ Μαρία ἠγέρθη ὥραία καὶ ῥαδινή, ἐνεδύθη ἐσθῆτα χιονόλευκον, ἣν περιέσφιγγε ζώη κυανὴ, ἔχουσα τὰς ἄκρας ἐρριμένας· διεκόσμησε τὴν μεταξὼδὴ κόμην της συμμετρῶς καὶ τεχνιέντως· κατέβη ἀκολουθῶς εἰς τὸν κῆπον καὶ συνέλλαξε θέσμην ἐκ ῥόδων καὶ ἱασιμίων.

Ὁ Φόξ ἠκολούθει ὅλα της τὰ κινήματα, καὶ ἐφαίνετο μαιδεῖν πρὸς τὴν ὥραιάν του δάσπιναν.

Ἡ γραῖα ὑπηρετίς, ἥτις ἐγνώριζεν ὅτι ἡ Μαρία ἦτον εἰς τὸν κῆπον, ἐνησχολεῖτο, ἄνευ δυσπιστίας εἰς τὴν συνήθη τακτοποίησιν τῆς οἰκίας, ἡξεύρουσα καλῶς ὅτι ἡ νεᾷς δὲν ἠδύνατο νὰ φύγῃ χωρὶς νὰ διέλθῃ ἐμπροσθέν της. Ἐντούτοις ἡ Μαρία, ἀφοῦ πολλὰκις περιῆλθε τοὺς διαδρόμους, ἔφθασεν εἰς τινα μικρὰν θύραν, φέρουσαν εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ ἥτις, μέχρι ταύτης τῆς στιγμῆς ἦτον ἀείποτε κεκλεισμένη· ἐπὶ μὲλως· ἀλλ' ἡ δὲ ὀλβρίας λησμοσύνης, ἡ κλειδὸς ἦτο παρατηρημένη εἰς τὸ κλειδόν.

Ἡ Μαρία ἐσταμάτησεν· ἔπειτα ἤρχισεν, ὡς πρῶτον τὰ τέκνα, νὰ παίζῃ στρέφουσα καὶ ἀντιστρέφουσα τὴν κλεῖδα καὶ ἡ θύρα εὐρέθῃ ἀνοικτή. Ἡ Μαρία ἔτρεξε περιχαρὴς εἰς τὴν ἐξοχὴν. Ὁ Φόξ τὴν ἠκολούθει βῆμα πρὸς βῆμα, σταματῶν, ὅτε ἐξαμαίει

ἐκείναι μετ' ὀλίγον ἔφθασεν ἐπὶ τοῦ ἐρήμου βράχου, ὅθεν εἶχε παρατηρήσει τὸν Γαβριὴλ διὰ τελευταίαν φοράν. Ἐπερίπατησε πολλήν ὥραν ἐπὶ τῆς ἀποτόμου ἀκτῆς· ἔπειτα ἤλθε καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ κατωφεροῦς τοῦ πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης.

Ἦχος μακροῦ τοῦ κώδωνος τοῦ χωρίου ἠκούσθησαν, καὶ ἡ Μαρία ἠγέρθη ἐν κατανύξει καὶ ἀγῶνι ἐκστάσει, καὶ ἐγονάτισε, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀτενίζουσα εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ ἄνεμος, ταραττῶν ἡσυχῶς τὰ κύματα, ἀπετέλει φλοίσβον σιγαλόν· αἱ μέλισσαι περιεβόμβουν εἰς τὴν χέρσον καὶ εἰς τὸ ἀνθρωπώλιστον παραιγιάλιον τῶν ἀκρωτηρίων. Αἴφνης, ἡ Μαρία ἀνεσκήρτησεν, ἠγέρθη ἐκ νέου, ἐκκλινεν ὡς ἀνφω-νὴ τις τὴν ἐπροσκάλει ἀπὸ τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ἐκύψεν ὑπεράνω τῆς ἀβύσσου καὶ, καλυπτομένη διὰ τῆς μακροπλοκάμου κόμης τῆς, ὡς διὰ τινος πέπλου, ἐρρίφθη εἰς τὰ κύματα, ἀνακράζουσα διὰ τόνου χαμηλοῦ καὶ μυστηριώδους.

— Ἰδοὺ με, φίλε· ἰδοὺ με!

Τὸ κύμα ἠνεώχθη ἀρροβολοῦν καὶ χαίνον, καὶ ἐδέχθη τὸ σῶμα τῆς Μαρίας, ὅπερ ἐκαλύφθη ἐντελῶς· ἀλλ' ἠνεώχθη πάλιν, σχεδὸν παρεινάν, ἐπειδὴ ὁ Φῶξ εἶχεν ἰδεῖ πεσοῦσαν τὴν δεσποινάν του καὶ ὥρμησε νὰ τὴν σώσῃ.

Ἐπρόφθασε νὰ τὴν δράξῃ ἐκ τῆς ἐρήτης τῆς, καὶ ἔπλεε θαρβாலῶς, σύρων πάντοτε πρὸς τὴν ὄχθην τὴν πτωχὴν κόρην, ἥτις δὴν εἶδε πλέον σημεῖα ζωῆς· τέλος μετ' ἀνωφελεῖς προσπάθειας, τὸ ἄγρυπνον ζῶον κατάρθρωσε νὰ φέρῃ τὸ σῶμα τῆς Μαρίας ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ἐν τῷ μέσῳ ξιφίων καὶ νυμφαίων, καὶ ἔπεσεν ἐξησθενημένην πλησίον τῆς δεσποίνης του, μακροῦ ἐκβάλλον ὠρυγμοῦς.

Ὁ ἐφημέριος ἐπιστρέφων εἰς τὸ πρεσβυτερίον, δὲν εὔρεν εὖτε τὴν Μαρίαν, εὖτε τὴν γρατῆν τοῦ οἰκονόμου· ἡ κυρία δὲ Ῥαμπέρ μόνη ἦτον ἐκεῖ. Αὕτη τῷ εἶπεν ὅτι δις εἶχεν ἔλθει ἤδη χωρὶς νὰ συναντήσῃ κανένα, καὶ διέτρεξε τὴν ἐσοχὴν χωρὶς νὰ ἰδῇ τὴν Μαρίαν.

Ἀδριστός τις ἀνησυχία, σκληρόν τι προαίσθημα ἐκυρίευσεν ἀμφοτέρους, καὶ τὸ προαίσθημα τοῦτο, τάχιστα ἐπεκυρώθη ὑπὸ τῆς γηραιᾶς οἰκονόμου. ἦτις δότρομος καὶ δλοδακρὺς, τοῖς ἐδιηγῆθη ὅτι ἀπὸ πρώτας ὑπῆγεν εἰς ἀναζήτησιν τῆς Μαρίας, χωρὶς ν' ἀνακαλύψῃ τὰ ἴχνη τῆς.

Τὸ ἄκουσμα τοῦτο ὑπῆρξεν ὡς τι κεραυνόβλημα. Ὁ γέρον ἱερεὺς, ὅστις ἦν τέλει εἰς τοὺς φόβους τοῦ ἐνέργειαν ὑπὲρ τὸ γηραιὸν τῆς ἡλικίας του, καὶ τὸ ἀσθενὲς αὐτοῦ, ἔτρεξε παρευθὺς εἰς τὴν ἐσοχὴν, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς κυρίας δὲ Ῥαμπέρ καταπληγμένης. Εἰσέδυσαν εἰς τὰ δάση, καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ παρεκκλήσιον. Ματαίᾳ ἐλπίδι, ἡ Μαρία δὲν ὑπῆρχε πλέον! Ἡ νύξ ἐπελοῦσα ἐπρόθεσε νέας βασάνους εἰς τὰς προτέρας ἀγωνίας των. Ἡ ἐξησθενημένη τοῦ γέροντος φωνὴ καὶ ἡ τῆς κυρίας δὲ Ῥαμπέρ ἠνώθησαν, ἵνα καλέσωσι τὴν Μαρίαν οἰκωγῇ τις ὑπόκωφος καὶ παρατεταμένη ἀπεκρίθη εἰς τὴν πρόσκλησιν των.

— Ὡψιστε Θεέ! ἀνεδόθηεν ὁ ἅγιος ἄνθρωπος, ἐλθὲ εἰς βοήθειάν μας, συνέβη δυστύχημα εἰς τὴν Μαρίαν· εἶναι ἡ κραυγὴ τοῦ Φῶξ, ὅστις μᾶς ἀποκρίνεται ἀπὸ τὸ ὄρος.

Καὶ πάντοτε παρακολουθούμενος ὑπὸ τῆς κυρίας

ΤΟΜ. Δ'. (Φυλλάδ. 86).

δὲ Ῥαμπέρ, ἔτρεξε διευθυνόμενος πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν ἤρχοντο αἱ οἰκωγαί. Καθ' ὅσον δ' ἐπλησίαζον, ἤκουον μᾶλλον διακεκριμένας καὶ πενθίμους τὰς κραυγὰς. ἔφθασεν τέλος εἰς τὴν ἀκτὴν, καὶ ἀμφοτέρους ἐκλονίσθησαν ἀνακαλύπτοντες ἐκεῖ ἓν πτώμα. Τὰ ὄμματα τῆς Μαρίας ἐθεώρουν τὸν οὐρανόν· ἡ σελήνη ἐλαμπεν ἐπὶ τῶν χαριέντων χαρακτηρισμῶν τοῦ μαρμαρίνου προσώπου τῆς, ἐκράτει εἰσέτι τὸν ἐξ ἀγρίων ἀνθῶν στέφανόν τῆς, καὶ ὁ Φῶξ, κύπτων ἐπὶ τὸ πλευρόν τῆς, με ὀφθαλμὸν ἀνῆσυχον καὶ πυρῶδη, ἐκράτει τὴν βρεγμένην κεφαλὴν αὐτῆς, ἐστηριγμένην ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῶν χειρῶν τῆς.

Ὁ ἐφημέριος καὶ ἡ κυρία δὲ Ῥαμπέρ, κυριευθέντες ἀπὸ ἄλγος καὶ ἐκπλήξιν, ἐκκλιναν ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς νεάνιδος, προσκυβύοντες νὰ τὴν ἀναθάλψωσι διὰ τῶν θωπειῶν των, καὶ ἐπιδαψιλεύοντες τὰ τρυφερώτερα καὶ θρηνωδέστερα ὀνόματα· πλὴν ἦτο πολὺ ἄργα· ἡ κόρη δὲν ἤκουε πλέον.

Ζ'. — Δέσεις ἐπιτάφιος.

Ἡ ἱστορία αὕτη ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὴν λύσιν τῆς. Ἡ δυστυχία, ὡς εἶναι γνωστὸν, εἶναι ὡς ἄλυσίς τις θλαθρία, τῆς ὁποίας, ἐὰν κρῖνόν τινα ἀφαίρεσης, οἱ λοιποὶ ἀποσπῶνται καὶ συντριβόνται. Οὕτως ἠθέλησεν ἡ Πρόνοια, καὶ οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ υποκύπτωσιν εἰς αὐτήν.

Αὐτὴν ταύτην λοιπὸν τὴν ἐσπέραν, καθ' ἣν ἡ Μαρία, αὐτοχειριθεῖσα ἐκ τῆς παραφροσύνης τῆς, εἶχε ζητήσῃ τάφον εἰς τὰ κύματα, τὴν αὐτὴν, λέγομεν, ἐσπέραν, ὁ σκοπιωρὸς τοῦ μικροῦ λιμένος τῆς Φεργολέκ ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς κατοίκους ἀρίστην νηὸς. Ἐπιβᾶντες τις, ὅστις εὐρίσκατο εἰς τὴν πύρρον τοῦ πλοίου, καὶ πρωσήλωνε τὸ βλέμμα του ἐπὶ τῆς χέρσου καὶ τῶν σπιλάδων, ἐρρίφθη ὁ πρῶτος ἐντὸς λέμβου καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν ὄχθην. Ὁ ἄνθρωπος εὖτος, χθὲς εἰ. νέος φαινόμενος, ἦτον ἄξιοπαρατήρητος διὰ τὸ ὡχρὸν πρόσωπόν του, τοὺς μεγάλους καὶ μελανοὺς ὀφθαλμοὺς του, καὶ τὴν μακρὰν καὶ κυματίζουσαν κόμην του. Τὸ βλέμμα του ἐφέρετο ἐρωτικῶς ἐπὶ τῶν ἑρῶν ἀκτῶν· ἡ ἐλαχίστη κίνησις τοῦ στελέχους τοῦ χέρτου, ὅπερ ἐτάραττεν ἡ αὐρα, ἐπροξέεινε παλμὸν ἡδονῆς εἰς τὴν καρδίαν του. Ἦτον εὐκολον νὰ μαντεύσῃ τις ὅτι εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἦσαν ἐντετυπωμένα ἕκαστη βάτος, ἕκαστος βράχος, ἕκαστη δέσμη ἰτεῶν, αἵτινες ἐπεσπαρέοντο ἐμπροσθέν του. Τὰ ἐπανεύρισκεν ἔν πρὸς ἔν ὡς μετὰ πολυχρόνιον περιήγησιν· ὅλαι του αἱ ἀνιμνήσεις ἐπανήρχοντο, ὅλαι του αἱ ἐλπίδες, ὅλα τα λατρευτὰ ἀντικείμενα τῆς παιδικῆς του ἡλικίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ διευθύνετο με βήματα βραδεία πρὸς τὸ χωρίον, οὕτως ἐβλέποντο ἐκ τῆς παραλίας οἱ λευκαὶ οἰκίαι, καὶ τῶν ὁπίων ὑπερείχετο τὸ πέτρινον κωδωνοστάσιον τῆς ἐκκλησίας, ὁ ξένος παρετήρησεν, εἰς τὴν στροφὴν διαδρόμου ἐξ αἰγείρων, κηδεῖαν ἐν παρατάξει πρὸς τὸ κοιμητήριον ὁδεύουσαν.

Ἡ νεκροθήκη ἦτο κεκαλυμμένη ὑπὸ λευκῆς ἐρέας· νεανίδες τινες συνῶδευον με ὀφθαλμοὺς δακρυβρεγμένους, ψάλλουσαι σίχους ψάλμου τινος· εἰς εὖ· ἀνεμυγνύετο ἡ σοβρὰ φωνὴ τοῦ ἱερέως. Ὁ σεβάσμιος ἐφημέριος ἐπροχώρει με βῆμα τρέμον καὶ

σφαλερὸν, ἀκολουθεύμενος ὑπὸ γυναικὸς ἔνδυμα πένθιμον ἡμφιεσμένης. καὶ διὰ μακροῦ καὶ μελανοῦ πέπλου κεκαλυμμένης, Ἐκράτει δ' αὐτὴ μανθλήλιον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἄφινε λυγμοὺς πνιγυρούς.

Ὁ νεανίας ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς ὁχθῆς καὶ συνώδευσε μακρόθεν τὴν θλιβεράν συνοδείαν, ἥτις φθάσασα εἰς τὸ κοιμητήριον ἔφερε τὴν νεκροθήκην εἰς τὸν τάφον καὶ τὴν ἐπλήρωσε χώματος. Ἀπαντες ἀπεσύρθησαν σιωπῶντες καὶ ἀφίνοντες δεομένους τὸν σεβάσιμον ἡμερίον, τὴν κυρίαν δὲ Ῥαμπέρ, καὶ τὸν ἄγωνιστον.

Ἡ κυρία δὲ Ῥαμπέρ, βεδυθισμένη εἰς τὴν δδύνην της, δὲν εἶχε παρατηρήσει τὸν ἀπροσδόκητον αὐτὸν συνοδόν. Ὅτε ἀνηγέρθη, οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐφέρθησαν ἐπὶ τοῦ ξένου· προσηλώθησαν ἐπιθυμητῶς ἐπ' αὐτοῦ, ὡς ἂν παρετῆρει φάντασμά τι· ἔπειτα, τεταραγμένη, πνευστιῶσα, διστάζουσα, ἀφῆκε κραυγὴν μεγάλην, ἐρρίφθη πρὸς τὸν νεανίαν, ὃν ἐνηγκαλίσθη ἀνακράζουσα·

— ὦ! σὲ ἀναγνωρίζω, εἶσαι σύ! δὲν εἶν' ἀληθές; τέκνον μου, υἱέ μου Γαβριήλ.

— Ναί, ἐγὼ εἶμαι, μητέρ μου, ἐγὼ ὅστις δὲν ἡμποροῦσα πλέον νὰ ζήσω μακρὰν τῆς Μαρίας, μακρὰν σοῦ καὶ τοῦ ἀξιολόγου καὶ σεβασμοῦ φίλου μου, ἡ δοκιμασία ἀπέβαλε τὸ θάρρος μου, καὶ ἰδοὺ με!

Ἡ κυρία δὲ Ῥαμπέρ ἵστατο ἀλαλος· τὸ πρῶτον της κίνημα εὐδαιμονίας, διεδέχθη στυγνὴ ἀπόγνωσις. Ἐκυψε τὴν κεφαλὴν ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ της, καὶ, γονυπετήσασα ἐπὶ τοῦ χειλούς τοῦ τάφου, μόλις πρὸ δλίγῳ πληρωθέντες, ἐφέλισε μὲ φωνὴν ὑπόκωφον, ἀναπαίσθητον σχεδόν.

— Οἱ ἔνοχοι ἔχουσι χρεῖαν ἀφέσεως! Γαβριήλ, τέκνον μου, σύγγνωθί μοι!

Καί, τεθραυσμένη ὡς ἐκ τοῦ ὑπερτάτου ἀγῶνος, ὃν ὑπέστη, καὶ βεβαρυμένη, ἐλειποθύμηνεν.

Ὁ Γαβριήλ, παραχθὴς μέχρι τοῦ μυχοῦ τῆς καρδίας του, τὴν ἡγείρειν ἐντὸς τῶν βραχυόνων του, καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ γηραιοῦ ἱερέως, τὴν ἔφερε μέχρ' αὐτοῦ πρεσβυτερίου, ἐνθα διὰ τῶν συντόνων φροντιστῶν συνήλθεν. Τότε ὁ Γαβριήλ, στραφεὶς πρὸς τὸν ἡμερίον, ἠρώτησεν.

— Τίς λοιπὸν ἀπέθανεν;

Ὁ Κ. Βερνάρδος ἐσιώπα. Ὁ Γαβριήλ τὸν ἐθαώρει μὲ ἥθος ἡλλοιωμένον.

— Δὲν μ' ἀποκρίνεσθε; ἀνέκραξε· Σὰς ἐρωτῶ, τίς εἶναι ὁ νεκρὸς τὸν ὁποῖον πρὸ δλίγου εὐλογήσατε; Σὰς ἐρωτῶ, διὰ τί ἡμῆτηρ μου ἠθέλησε νὰ μὲ εἴπῃ.

— Ἡ κυρία δὲ Ῥαμπέρ ἠθέλησε νὰ εἴπῃ, ἐπανάλαβεν ὁ ἅγιος γέρονς, ὅτι ἡ Μαρία δὲν σὲ περιέμενε. Θὰ προσθέσω δὲ, Γαβριήλ, ὅτι τὰ ὡς τὴν Μαρίαν τέκνα γίνονται ἄγγελοι, ἀναναχωροῦντα ἐκ τῆς γῆς!

Ὁ δυστυχὴς νεανίας, εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ἔφερε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ στήθους, ὡς ἂν τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν του. Συνεσταλμένον ἔχων τὸ πρόσωπον, καὶ ἀκίνητον τὴν στάσιν, ἐρρίψεν ἐπὶ

τῆς κυρίας δὲ Ῥαμπέρ βλέμμα, τὸ ὁποῖον ὡμοίαζε σιωπηλὴν κατάραν, καὶ εἶπε, σφίγγων τὰς χεῖρας τοῦ ἡμερίου μετὰ στυγνότητος,

— Ὁ Θεὸς ἀποτρέπει τοῦ νὰ μισῶμεν, καὶ μᾶς συγχωρεῖ νὰ λησμονῶμεν. Θὰ γίνω ἱερεὺς.

Π. Η.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ Εἰς ΛΟΝΔΙΝΟΝ.

(Συγγραφή Φραγγίσκου Βεῦ, μετάφρασις

Ἀ.Ι. Ἰωαννίδου).

(Συνέχεια, ἴδε φυλλάδ. 85.)

Ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Παύλου ἐν Λονδίῳ ὢν ὑψηλότερος, μεγαλοπρεπέστερος καὶ μᾶλλον κεκοσμημένος τοῦ γαλλικοῦ Πανθέου, ὁμοιάζει τὰ μνημεῖα ἐκεῖνα τὰ πρὸς ἐξάσκησιν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ πρὸς τιμὴν τῆς ἐπιστήμης οἰκοδομούμενα· διὸ καὶ παρατηρῶν τις αὐτὸν ἐμβριθῶς καὶ ἐν συνειδήσει δὲν δύναται εὐδέποτε νὰ εὐχαριστηθῇ. Ὁ Ἅγιος Παῦλος εὐχαριστεῖ τοὺς Ἀγγλους διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐν αὐτῷ κορινθιακῶν κινόνων· ἡ δὲ μέχρι μανίας χρῆσις τῶν ἀετωμάτων, τῶν ἐπιστηλίων περιστυλίων, τῶν ὑποστηλίων στοῶν καὶ τῶν ὑπὸ στηλῶν κλασσικῶν κοσμουμένων ἐλληνορωμαϊκῶν κατσκευῶν ἐμποεῖ ἀλλόκοτόν τι καὶ γελοῖον ὕψος ἐπὶ τῆς ἄλλως ἀξιολογώτατης ταύτης οἰκοδομῆς. Ὑπερβαίνει δὲ κατὰ 100 περίπου πόδας τὸ ὕψος τοῦ Πανθέου, καὶ εἶναι ταπεινότερος 60 ἕως 80 πόδας τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἀλλ' εἰς τὰ ὅμματα τῶν ἀληθῶς πατριωτῶν ὁ Ἅγ. Παῦλος φαίνεται πολὺ τοῦ ῥωμαϊκοῦ ναοῦ λαμπρότερος, καὶ ἰδοὺ διατί Ὁ Ἅγ. Πέτρος ἐπεραιώθη δι' ἐργασίας 145 ἐτῶν, καὶ ἀπῆλθῃς τὴν σύμπραξιν εἰκοσι περίπου ἀρχιτεκτόνων, ἐνῶ εἰς διάστημα τριάκοντα πέντε ἐτῶν, ἀπὸ τοῦ 1675 μέχρι τοῦ 1710, δι' ἐνὸς καὶ μόνου ἀρχιτέκτονος, τοῦ Χριστοφόρου Βρὲν, καὶ ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἐνὸς μόνου ἐπισκόπου, τοῦ δόκτωρος Ρόμπινσων, ὁ Ἅγ. Παῦλος ἀνηγέρθη ἐκ θεμελίων.

Θεωρουμένη ἔξωθεν, ἡ ἐκκλησία αὕτη παρέχει ἀποψιν ἥττον πένθιμον τῆς μικρᾶς αὐτῆς ἀδελφῆς, τῆς ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Σηκουάνα κειμένης. Καὶ πρῶτον μὲν ὁ Ἅγ. Παῦλος κεῖται ἐν τῇ παραχωδεστέρα καὶ θορυβωδεστερᾷ συνοικίᾳ, μεταξὺ δηλαδὴ τοῦ London-Bridge καὶ τῆς πόλεως τῆς Πόλεως. Χριστόφορος Βρὲν, ὁ ἀρχιτέκτων καθωράισεν τὰ ἐνώπια διὰ δύο πολυποικίλων, καὶ πολυδαιδάλων θόλων, ἵνα παρασκευάζωσιν, ὡς φαίνεται, διὰ τοῦ ὄγκου αὐτῶν, τὸ ὅμμα τοῦ παρατηρητοῦ εἰς τὴν θέαν τῆς ψυχρᾶς τοῦ ἐσωτερικοῦ ὁλόου μεγαλοπρεπειᾶς ὑπ' αὐτοὺς δὲ εὐρίσκεται ὑπερμέγεθες ὠρολόγιον ὑπὸ λαμπροτάτων σκιοθηρῶν κοσμούμενον, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ θαυμασιώτερον καὶ λαμπρότερον πάντων τῶν ὠρολογίων. Ἐχε πίστιν καὶ βαίνει πάντοτε ἐλεύθερος εἰς λαοὺς ἀγαπῶντας καὶ εὐτεροπομένους εἰς τὰ φαινόμενα ὠρολόγια· διότι εἶσαι μετὰ τῶν λαοῦ ἡπίου, εἰρηνικοῦ καὶ ὑποχρεωτικοῦ. Παρά-